

BESLUT

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT nr 1312/2013/EU

av den 11 december 2013

om det strategiska innovationsprogrammet för Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT): institutets bidrag till ett mer innovativt Europa

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt, särskilt artikel 173.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 294/2008 ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Enligt förordning (EG) nr 294/2008 ska kommissionen på grundval av ett utkast från Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) lämna ett förslag till det första strategiska innovationsprogrammet (SIP).
- (2) EIT:s prioriteringsområden och långsiktiga strategi bör fastställas i SIP, med en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna och möjligheten att skapa det bästa mer-värdet i fråga om innovation. I SIP bör resultaten från övervakningen och utvärderingen av EIT beaktas.

- (3) Det första SIP bör innehålla närmare specifikationer av och villkor för EIT:s drift, förfaranden för samarbete mellan styrelsen och kunskaps- och innovationsgrupperna (KI-grupperna) samt KI-gruppernas finansieringssätt.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det strategiska innovationsprogrammet (SIP) för Europeiska institutet för innovation och teknik för perioden 2014–2020 som framgår av bilagan antas härmed.

Artikel 2

SIP ska genomföras i enlighet med förordning (EG) nr 294/2008.

Artikel 3

Detta beslut träder i kraft den tredje dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Strasbourg den 11 december 2013.

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande
M. SCHULZ

På rådets vägnar
Ordförande
V. LEŠKEVIČIUS

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 294/2008 av den 11 mars 2008 om inrättande av Europeiska institutet för innovation och teknik (EUT L 97, 9.4.2008, s. 1).

⁽²⁾ EUT C 181, 21.6.2012, s. 122.

⁽³⁾ Europaparlamentets ständpunkt av den 21 november 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT)

BILAGA

EIT:s STRATEGISKA INNOVATIONSPROGRAM

Innehåll

Sammanfattning av Nyckelåtgärder

1. Europeiska institutet för innovation och teknik: en unionsaktör inom innovation
 - 1.1. EIT: Svara på samhällets utmaningar genom innovation i kunskapstriangeln
 - 1.2. EIT:s mervärde: särskilda egenskaper
 - 1.3. Synergi och komplementaritet med andra politiska insatser och annan finansiering
2. En fördjupad roll för EIT efter 2013: prioriteringar
 - 2.1. Incitament för tillväxt, inverkan och hållbarhet genom EIT
 - 2.1.1. Befästa och främja de befintliga KI-gruppernas tillväxt och genomslag
 - 2.1.2. Grunda nya KI-grupper
 - 2.2. Stärka EIT:s inverkan
 - 2.3. Nya former för genomförandet och resultatriktad övervakning
3. Effektivt beslutsfattande och effektiva arbetsformer
 - 3.1. Tydligare, enklare beslutsfattande i EIT
 - 3.2. Investera i KI-grupper: förhållandet mellan EIT och KI-grupperna
 - 3.3. Kontakter med de berörda parterna
4. Preliminära finansieringsbehov och finansieringskällor 2014–2020
 - 4.1. Befästa en smart finansieringsmodell för KI-grupperna
 - 4.2. EIT:s anslagsbehov

Faktablad 1: Innovation för hälsosamt liv och aktivt åldrande

Faktablad 2: Råvaror – hållbar prospektering, utvinning, bearbetning, återvinning och ersättning

Faktablad 3: Livsmedel för framtiden – hållbar försörjningskedja från jord till bord

Faktablad 4: Produktion med mervärde

Faktablad 5: Rörlighet i städer

Sammanfattning av Nyckelåtgärder

Avsnitt 2.1.1 Befästa och främja de befintliga KI-gruppernas tillväxt och genomslag

EIT ska

- uppmuntra KI-grupperna att ta fram ett större utbud av utbildningsformer, ge råd om dessa samt öka medvetenheten om att de finns,
- successivt upprätta konkurrensinriktade översynsmekanismer för tilldelningen av en del av KI-gruppernas medel, med utgångspunkt i KI-gruppernas verksamhetsplaner och resultat och där hänsyn tas till att KI-grupper växer olika snabbt,
- sporra KI-grupperna att ta fram gemensam verksamhet i horisontella frågor,

- upprätta ett system med ömsesidig utvärdering av EIT-märkta kvalifikationer och föra dialog med nationella och internationella kvalitetssäkringsorgan för att främja ett konsekvent tillvägagångssätt.

Avsnitt 2.1.2 Grunda nya KI-grupper

EIT ska

- förbereda ett urvalsförfarande för varje omgång av KI-grupper vilket ger dem som vill grunda KI-grupper tillräckligt med tid att förbereda förslag,
- utlysa inbjudningar att anmäla intresse till fem nya KI-grupper enligt följande: en inbjudan till två nya KI-grupper 2014 på områdena ett hälsosamt liv och aktivt åldrande och råvaror, en inbjudan till två nya KI-grupper 2016 på områdena livsmedel för framtiden och produktion med mervärde och en inbjudan till en ny KI-grupp 2018 på området rörlighet i städer,
- göra sitt bästa för att se till att så många potentiellt intresserade parter som möjligt görs medvetna om urvalsförfarandet för framtida KI-grupper,
- se till att villkoren för kommande urval av KI-grupper leder till bästa möjliga resultat, bl.a. genom tydliga riktlinjer om krav och handläggning och genom att ge förslagsställarna tillräcklig tid att organisera partnerskapet.

Avsnitt 2.2 Stärka EIT:s inverkan

EIT ska

- uppmuntra deltagande i utåtriktad verksamhet och i synnerhet, när det är lämpligt, ge stöd till KI-grupperna i fråga om det regionala innovationssystemet (RIS),
- upprätta och anpassa ett webbverktyg för kunskapsdelning och nätverkande inom EIT,
- bygga upp och stödja ett fungerande, starkt nätverk av utexaminerade från EIT:s och KI-gruppernas utbildning (EIT alumni),
- systematiskt göra erfarenheterna och framgångarna från KI-grupperna tillgängliga för innovationskretsar i och utanför unionen, t.ex. genom en öppen databas med kursmaterial från EIT:s och KI-gruppernas utbildning,
- säkerställa ett starkt deltagande från den privata sektorn, bland annat från små och medelstora företag, i kunskaps-triangeln.

Avsnitt 2.3 Nya former för genomförandet och resultatriktad övervakning

EIT ska

- fastställa en dagordning för förenkling med indikatorer för bedömning av framstegen, och rapportera till kommissionen om genomförandet av den i den årliga verksamhetsrapporten, och se till att nya modeller för förenkling sprids i unionen och till andra unionsinitiativ,
- i samarbete med kommissionen och KI-grupperna upprätta ett heltäckande system för att mäta EIT:s bidrag till Horisont 2020, EIT:s genomslag genom sin egen och KI-gruppernas verksamhet och resultat, samt rapportera om övervakningen i sin årliga verksamhetsrapport, som ska inlämnas till Europaparlamentet och rådet.

Avsnitt 3.1 Tydligare, enklare beslutsfattande i EIT

EIT ska

- se till att man genom en välavvägd personalstrategi, där intern och extern expertis anlitas systematiskt, och genom interna förvaltningsrutiner utvecklas till ett föredöme inom innovativ förvaltning,
- vidta konkreta åtgärder för att ytterligare främja en kultur av öppenhet och insyn.

Avsnitt 3.2 Investera i KI-grupper: förhållandet mellan EIT och KI-grupperna

EIT ska

- ge tydliga, enhetliga riktlinjer om förväntningar, skyldigheter och ansvar under KI-gruppernas hela verksamhet,
- i samarbete med KI-grupperna bygga upp kapacitet vid huvudkontoret för att underlätta utbyten och lärande mellan KI-grupperna,
- tillhandahålla ett antal tjänster till KI-grupperna för övergripande frågor, där effektivisering är möjlig, och genomföra andra övergripande strategier i samma syfte,
- ge vägledning om anslutning och associering av partner som inte kan bli fullvärdiga investerare och partner till en KI-grupp.

Avsnitt 3.3 Kontakter med de berörda parterna

EIT ska

- skapa ett regelbundet EIT-forum för berörda parter och dess särskilda konstellation med medlemsstaternas företrädare, för att underlätta samverkan och det ömsesidiga kunskapsutbytet med det vidare innovationssamhället från alla delar av kunskapstriangeln, inklusive nationella och regionala myndigheter, och i detta sammanhang kan webbplattformen ytterligare underlätta samverkan mellan deltagarna,
- systematiskt utnyttja befintliga sammanslutningar av högskolor, näringslivs- och forskningsorganisationer samt klusterorganisationer för kunskaps- och resultatsspridning,
- finna former, t.ex. ett årligt möte mellan EIT, KI-grupperna och berörda avdelningar vid Europeiska kommissionen, för att ytterligare underlätta synergier mellan EIT och KI-grupperna, å ena sidan, och andra unionsinitiativ, å andra sidan.

EIT:s STRATEGISKA INNOVATIONSPROGRAM

1. Europeiska institutet för innovation och teknik: en unionsaktör inom innovation

I detta strategiska innovationsprogram (SIP) skisseras prioriteringarna för Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) för åren 2014–2020 och formerna för dess verksamhet. Det är alltså ett viktigt redskap för de europeiska beslutsfattarna för den övergripande styrningen av EIT, samtidigt som EIT får avsevärd frihet att bestämma hur målen ska uppnås.

SIP är ett resultat av en omfattande process för att sammanfatta erfarenheterna av EIT hittills och ta hänsyn till den europeiska innovationens särdrag. Det bygger på ett utkast från EIT:s styrelse som lämnades till Europeiska kommissionen den 15 juni 2011, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 294/2008 ⁽¹⁾.

Det bygger också på en oberoende utvärdering av EIT:s första verksamhetstid och på ett samråd med alla som berörs eller kan komma att beröras av EIT:s verksamhet, bl.a. företag, högskolor och forskningsorganisationer samt nationella och regionala myndigheter.

1.1 EIT: Svara på samhällets utmaningar genom innovation i kunskapstriangeln

I en föränderlig värld vilar Europas väg mot framtiden på smart, hållbar tillväxt för alla. För att uppnå detta och förbli konkurrenskraftigt i den globala kunskapsekonomin och kunskapssamhället har den s.k. *kunskapstriangeln*, bestående av högre utbildning, forskning och innovation och samspelet dem emellan, utpekats som pådrivande. Europeiska unionen har därför agerat och utsett dessa områden till prioriteringar i strategin Europa 2020. Prioriteringarna kommer att genomföras bl.a. i form av flaggskeppsinitiativen *Innovationsunionen* och *Unga på väg*, som utgör den övergripande politiska ramen för unionens insatser på detta område. De kompletteras av de övriga flaggskeppsinitiativen, t.ex. *En integrerad industripolitik för en globaliserad tid*, *En digital agenda för Europa* och *Ett resurseffektivt Europa*. Det är meningen att EIT ska bidra helt och fullt till målen för dessa initiativ.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 294/2008 av den 11 mars 2008 om inrättande av Europeiska institutet för innovation och teknik (EUT L 97, 9.4.2008, s. 1).

Skälen att sätta högre utbildning, forskning och innovation i centrum är uppenbara. Mot bakgrund av kunskapsökningen och tilltagande global konkurrens och demografiska svårigheter på hemmaplan kommer Europas ekonomiska tillväxt och arbetstillfällen i allt högre grad att bero på banbrytande innovation inom varor, tjänster och affärsmodeller liksom på förmågan att fostra, attrahera och bevara begåvningar. Det finns visserligen individuella framgångssagor i hela Europa, men unionen behöver komma i kapp världens innovationsledare. Dessutom ställs unionen inför ökad konkurrens om begåvningarna från nya spetsforskningscentrum i de framväxande ekonomierna.

Europa måste ytterligare stärka sina insatser inom högre utbildning, forskning och innovation samt ta till sig en kraftfull, öppen och sann anda av företagsamhet som är en förutsättning för att främja och stödja tillvaratagandet av forskningens och innovationens värde, grunda nya företag och få ut innovationerna på marknaden i sektorer med möjlighet till stark tillväxt. Europa måste uppmuntra högskolornas roll som innovationsmotorer, eftersom begåvningarna behöver få rätt färdigheter, rätt kunskap och rätt inställning för att föra innovationen vidare.

EIT har inrättats för just detta ändamål: att bidra till hållbar ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft genom att stärka unionens och medlemsstaternas innovationsförmåga samt stärka dessas kapacitet att omsätta resultat från forskning i högvärdiga varor och tjänster. Genom att integrera kunskapstriangeln mellan högre utbildning, forskning och innovation ska EIT särskilt bidra till att hantera samhällsutmaningarna inom Horisont 2020 och leda till en genomgripande förändring av hur de europeiska innovationsaktörerna samarbetar.

För att nå detta mål kombineras i EIT strategiska riktlinjer på EIT-nivå med ett gräsrotsperspektiv inom ramen för de tematiska kunskaps- och innovationsgrupperna (KI-grupper). KI-grupperna är starkt integrerade alleuropeiska partnerskap, där högskolor, forskningscentrum, små och stora företag och andra innovationsaktörer av hög kvalitet samlas på lång sikt för att arbeta kring enskilda samhällsutmaningar. Varje KI-grupp är organiserad kring ett litet antal sammanlänkade samlokaliseringssamfund där partnerna dagligen samarbetar och delar gemensamma strategiska mål. Samlokaliseringssamfundet bygger på befintliga centrum av hög kvalitet men vidareutvecklar dem till lokala innovationsmiljöer som knyts samman i ett bredare nät av innovationsnoder i Europa. Inom ramen för EIT har de enskilda KI-grupperna stor självständighet när det gäller att utforma intern organisation, sammansättning, dagordning och arbetsmetoder så att de kan välja de former som bäst passar deras mål. EIT bör fungera som ett föredöme i Europa genom att uppvisa ett effektivt styre med små ingripanden. På den strategiska nivån organiserar EIT urvalet av KI-grupper enligt de ämnesområden som fastställts av Europaparlamentet och rådet, och samordnar dem inom en flexibel ram, stöder och ger dem råd i administrativa frågor, om lämpligt, och sprider deras bästa lösningar för styrning och finansiering. Samordning och samarbete mellan KI-grupper bör främjas av EIT för att uppnå synergieffekter och mervärde.

Med hjälp av KI-grupperna försöker EIT påskynda innovation och bidra till att skapa tvärvetenskapliga och interdisciplinära miljöer där innovationen med större sannolikhet kan trivas och leda till genombrott i hur högskolor, forskning och näringsliv samarbetar. Denna modell gör det möjligt att ta itu med de alltmer komplexa och sammankopplade samhällsutmaningarna i Horisont 2020 genom att kombinera innovation från olika sektorer med sektorsövergripande innovation och sammanföra aktörer av hög kvalitet från olika sektorer, bakgrunder och discipliner, som annars kanske inte skulle ha mötts, för att med förenade krafter angripa utmaningarna.

Resultat

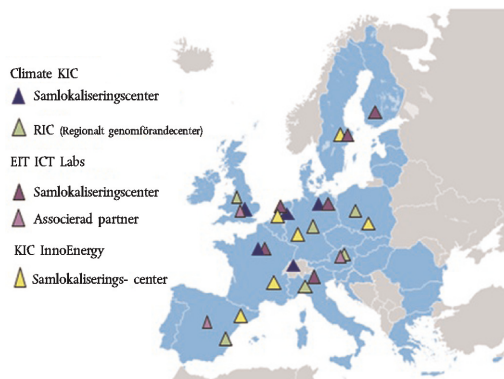
EIT har slutfört sitt inledningskede, som gick ut på att inleda verksamheten i de första KI-grupperna och bygga upp EIT:s beslutsfattande och verkställande funktioner, styrelsen och huvudkontoret. EIT har också nått sitt viktigaste mål, att fullständigt integrera hela innovationskedjan och sammanföra högskolor, forskningsorganisationer och företag i de tre första KI-grupperna som inrättades 2010 på de områden som Europaparlamentet och rådet angett som avgörande för Europas utveckling, nämligen hållbar energi (KIC InnoEnergy), anpassning till och begränsning av klimatförändringar (Climate KIC) samt framtidens informations- och kommunikationssamhälle (EIT ICT Labs).

Dessutom håller EIT nu på att befästa sin ställning som innovationsinstitution genom sitt huvudkontor i Budapest. Det har också grundat EIT-stiftelsen, en juridiskt oberoende organisation som ägnar sig åt att främja och stödja EIT:s verksamhet och öka EIT:s inverkan på samhället.

KI-grupper på väg mot integrerade partnerskap i världsklass

De första tre KI-grupperna som inrättades 2010 har uppnått sina första resultat under 2011. Trots deras fortfarande begränsade erfarenheter har de uppnått kritisk massa på sina områden med ett välavvägt deltagande i partnerskapen från kunskapstriangelns tre sidor. Den förenade styrkan hos partnererna i en KI-grupp, både till antalet och till deras tyngd på sina respektive områden, ger dem möjligheter att nå världsklass.

Diagram 1 – Samlokaliserade KI-grupper

KI-grupperna har agerat på olika sätt för att bygga upp sina strategier och styrformer, då de verkar på olika områden. En KI-grupp har utformats som ett bolag, medan de två andra är ideella organisationer. De är alla tre uppbyggda med omkring 30 kärnpartner och fem–sex samlokaliseringscentrum, normalt kompletterade med ett antal associerade partner, däribland små och medelstora företag.

Modellen där KI-grupperna är särskilda juridiska personer under ledning av en verkställande direktör utgör ett tydligt avsteg från den traditionella modellen med flera bidragsmottagare. Dessutom följer alla KI-grupper affärs-mässighet för sin strategiska planering, och de har alla genomfört samlokaliseringsmodellen där arbetslag med skiftande bakgrund sammanförs på ett ställe som fungerar som sambandscentral för en stor del av verksamheten i en KI-grupp, så att kompetens från olika områden sammanförs på europeisk nivå. Särskilt företagen kommer att spela en framträdande roll för att förverkliga KI-gruppernas verksamhet, och grupperna bör också kunna uppbåda investeringar och långsiktigt engagemang från näringslivet.

KI-gruppernas verksamhet rör hela innovationskedjan, bl.a. inrättande av EIT-märkta masters- och doktorand-program där vetenskap av hög kvalitet kombineras med entreprenörskapsutbildning, företagskuvöser och utbytes-program. KI-gruppernas verksamhet i inledningskedjet inriktades främst på begåvningar och människor, och de första resultaten har uppnåtts inom utbildning och entreprenörskap, bl.a. genom nya masters- och doktorand-program. Två KI-grupper har gått samman kring ett gemensamt mastersprogram för smarta elnät.

KI-gruppernas resultat det första året (2010–2011) lovar gott inför framtiden:

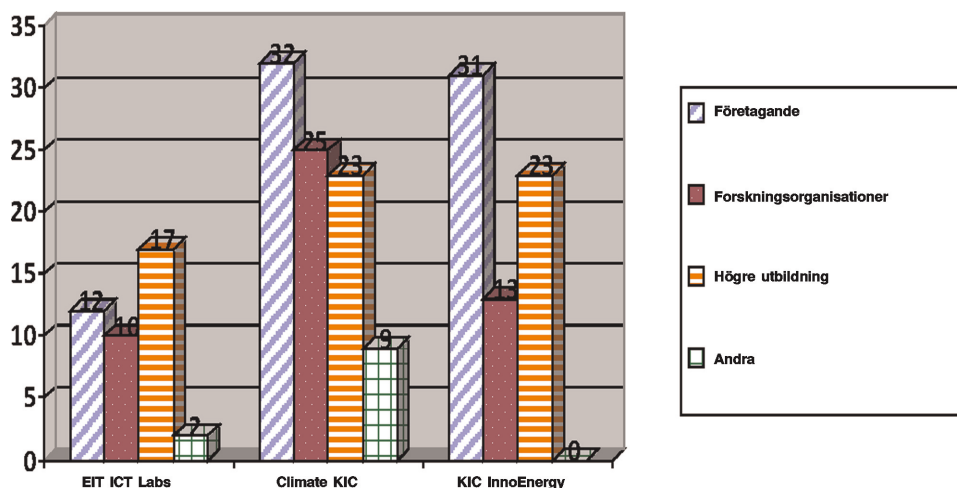
Nästan 500 studenter gick ut sommarkurser och mer än 200 studenter är för närvarande inskrivna i särskilda KI-gruppmärkta masterskurser. De begåvade studenternas efterfrågan är hög: KIC InnoEnergy fick exempelvis 950 ansökningar till sin masterskurs med 155 platser. Studenter med examen från Climate KIC:s kurser 2010 och 2011 har bildat en alumniförening för att hålla kontakt med KI-gruppen på lång sikt.

Sex nya företag har redan grundats med groddpengar från priser eller stöd från KI-grupperna. Över 50 nya företag finns på gång i företagskuvöserna. EIT ICTLabs stöder 18 småföretag med företagscoacher.

Kontakter med kunskapstriangeln har tagits på regional nivå genom tvärvetenskapliga fortbildningsprogram, t.ex. Climate KIC:s program *Pioneers in practice* (59 personer har deltagit i detta utbytesprogram hittills).

Nya immaterialrättsliga regler har fastställts, och enligt dem ska vinsten från immateriella rättigheter delas mellan de deltagande företagen och KI-gruppen som juridisk person.

Diagram 2. KI-gruppernas partner 2011 (Företag, högskolor, forskning)

1.2 EIT:s mervärde: särskilda egenskaper

EIT:s modell kännetecknas av ett antal beståndsdelar som tillför mervärde på unionsnivå:

- Överbrygga splittring via långsiktiga integrerade partnerskap och uppnå kritisk massa genom den europeiska räckvidden. Genom att utgå från existerande samarbete höjer EIT de utvalda partnerskapen i KI-grupperna till en mer varaktig, strategisk nivå. KI-grupperna gör det möjligt för partner i världsklass att samarbeta i nya former, optimera befintliga resurser, ta fram nya och, när så är lämpligt, öppna innovationsmodeller och få tillgång till nya affärsmöjligheter genom nya värdekedjor som inriktas på större utmaningar med högre risker. Även om det finns ett avsevärt antal centrum med hög kvalitet i medlemsstaterna når de ofta inte på egen hand upp till den kritiska massa som krävs för att konkurrera i världen. KI-gruppernas samlokaliseringssentrum erbjuder de starka lokala aktörerna möjligheter att knyta nära an till andra partner av hög kvalitet i andra länder, så att de kan agera globalt och få en global profil.
- Stärka inverkan på utbildning, forskning och innovation och pröva nya sätt för innovationsförvaltning: EIT fungerar som en "innovationskatalysator" och tillför den befintliga forskningsbasen mervärde genom att påskynda spridningen och utnyttjandet av teknik och forskningsresultat och genom att överföra forskningsresultat till utbildning. Innovationen bidrar i sin tur till att rikta och uppbåda forskningsinvesteringar och göra utbildningen mer anpassad till företagets behov. Därför har EIT fått avsevärt utrymme att pröva nya innovationsmodeller så att KI-gruppernas styrnings- och finansieringsmodeller verkligen kan differentieras och anpassas snabbt för att bättre ta vara på nya möjligheter.
- Främja begåvningar över gränserna och fostra företagsamhet genom integration av kunskapstriangeln: EIT fostrar mänsklig innovation och sätter studenter, forskare och entreprenörer i centrum. EIT tillhandahåller nya karriärvägar och rörlighetsalternativ mellan högskolor och näringsliv och innovativa system för vidareutbildning i yrket. När EIT-stämpeln sätts på innovativa KI-gruppernas masters- och doktorsutbildningar förväntas detta bidra till att skapa ett internationellt erkänt varumärke som attraherar begåvningar från Europa och resten av världen. Företagsamhet fostras genom en ny generation av studenter, inbegripet doktorander, i världsklass, utrustade med de kunskaper och den attityd som krävs för att omsätta idéer i nya affärsmöjligheter. Dessa studenter har en viktig roll i integreringen av kunskapstriangeln.
- Smart finansiering där medel uppbådas på ett resultatriktat, affärsmässigt sätt: EIT står för högst 25 % av KI-gruppernas budget, medan övriga 75 % kommer från en rad offentliga och privata partner och partner i den tredje sektorn, vilket utgör en entreprenörmodell i sig själv och innebär en avsevärd hävstångsverkan genom att storskaliga investeringar läggs samman och olika offentliga och privata medel styrs till överenskomna strategier. KI-grupperna kommer att införa interna bestämmelser för att undvika dubbelfinansiering av verksamhet både nationellt och inom EIT.

Genom att EIT inriktar sig på effekter både på marknaden och i samhället blir verksamheten också resultat-inriktad. KI-grupperna agerar affärsmässigt på grundval av årliga verksamhetsplaner med ett brett urval verksamheter från utbildning till avknoppning av företag med tydliga mål, delresultat och prestandaindikatorer för att mäta målen.

1.3 Synergi och komplementaritet med andra politiska insatser och annan finansiering

Samspelet mellan forskning, innovation och högre utbildning tillmäts allt större vikt i unionens initiativ och program. Det finns stora möjligheter till insatser som stöttar varandra på unionsnivå och nationell och regional nivå. På unionsnivå kan den strategiska ramen inom Horisont 2020 (ramprogrammet för forskning och innovation 2014–2020) bidra till att synergien tas till vara helt och fullt.

EIT kommer på ett väsentligt sätt att bidra till målen i Horisont 2020, särskilt genom att ta itu med samhällsutmaningar på ett sätt som kompletterar andra initiativ på området. Inom Horisont 2020 kommer EIT att bidra till målet om *samhällsutmaningar*, men enligt metoden med skarvfri samverkan kring flera mål ska EIT också bidra till målet om *industriellt ledarskap* genom att stimulera resultat-inriktad forskning och främja grundandet av snabbväxande innovativa småföretag. Slutligen ska EIT bidra till målet om *skapande av en vetenskaplig bas av hög kvalitet* genom att främja gränsöverskridande rörlighet över disciplins-, sektors- och nationsgränser och genom att arbeta in entreprenörskap och risktagande i innovativa masters- och doktorsexamina.

EIT kommer på så sätt att avsevärt bidra till förutsättningarna för att förverkliga innovationspotentialen hos forskningen i unionen och till färdigställandet av det europeiska området för forskning.

Dessutom tillför EIT en fullvärdig och nödvändig utbildningsdel till unionens forsknings- och innovationspolitik. Genom innovativ, entreprenörsinriktad utbildning spelar det en viktig roll för att överbrygga gapet mellan forsknings- och innovationsramen och utbildningspolitiken, och ger den långsiktighet som krävs för att utverka varaktiga förändringar inom den högre utbildningen. Bland annat genom nya, tvärvetenskapliga och interdisciplinära, EIT-märkta examina, som utfärdas av deltagande högskolor i överensstämmelse med nationella bestämmelser och ackrediteringsförfaranden, leder EIT samarbetet i riktning mot utbildning för innovation med en tydlig koppling till unionens bredare satsning på modernisering av den högre utbildningen och stöder därigenom det europeiska området för högre utbildning.

Det finns dessutom möjligheter för ömsesidigt stärkande samverkan med unionens sammanhållningspolitik när det gäller kopplingarna mellan innovationens lokala och globala aspekter. Samlokaliseringsscentrumen möjliggör gränsöverskridande samarbete inom och utanför KI-gruppernas nätverk och har goda utsikter att bygga vidare på och utnyttja olika finansieringssystem från sina respektive regioner. Samlokaliseringsscentrumen har stor betydelse för att stärka KI-gruppernas lokal-globala kopplingar, bl.a. genom nära samarbete med de regionala myndigheterna och då särskilt de som utformar och genomför regionala innovationsstrategier för smart specialisering (RIS3). Kopplingen mellan KI-grupper och lokala klusterorganisationer kan stärkas genom att de små och medelstora företagen deltar mer i KI-gruppernas verksamhet. Även om möjligheterna till synergieffekter är olika beroende på KI-gruppens verksamhetsområde, förefaller ett antal initiativ och program på unionsnivå särskilt intressanta för samarbete och samordning. Eftersom själva grundtanken med EIT och KI-grupperna är att tillföra mervärde till befintlig europeisk kvalitet, ska nuvarande och framtida KI-grupper försöka utnyttja dessa synergieffekter så mycket som möjligt. KI-grupperna förväntas tillföra mervärde till initiativ som eventuellt redan finns på de berörda områdena, bl.a. initiativ för gemensam programplanering, europeiska innovationspartnerskap och offentlig-privata partnerskap.

Initiativ för gemensam programplanering är viktiga redskap för att råda bot på splittring inom forskningen, och de torde tjäna som startpunkt för en alleuropeisk forskningsbas av KI-grupper, när så är lämpligt. KI-grupperna kan i sin tur påskynda och främja utnyttjande av resultat av offentlig forskning av hög kvalitet som samlats inom initiativ för gemensam programplanering och på så sätt motverka splittring när det gäller innovation. Gemensamma teknikinitiativ och de nyinrättade offentlig-privata partnerskapen ger plattformar för främjande av storskalig, industriell forskning och stärker utvecklingen av central teknik. KI-grupperna kan bidra till att katalysera dessa stora forskningsinvesteringar för att stärka tekniköverföring och kommersialisering och ta fram nya projekt inom befintliga företag i samarbete med företagarebegävningar. Genom sin inriktning på kunskapstriangeln kan EIT komplettera Europeiska forskningsrådets mer spetsinriktade satsningar på forskningsfronten genom att behandla hela innovationskedjan från idé till tillämpning och utnyttjande och skapa ytterligare möjligheter inom innovation och kontakter med entreprenörskap för *Marie Skłodowska-Curie*-forskare och Erasmusstudenter, för att bidra till att främja utvecklingen av det europeiska området för forskning och det europeiska området för högre utbildning.

De nya europeiska innovationspartnerskapen ska tillhandahålla övergripande ramar för att underlätta samverkan och smart synergier mellan tillgångs- och efterfrågeledda instrument för forskning och innovation. KI-grupperna kan bidra till de europeiska innovationspartnerskapen genom att de är utspridda och har erfarenheter från fältet, särskilt genom att utveckla de mänskliga resurserna, informera centrala aktörer såsom entreprenörer och forskare och kartlägga förutsättningar och bästa praxis för politik, reglering och standardisering inom sina respektive områden.

I praktiken kommer möjligheter till samverkan att visa sig i olika former beroende på KI-grupp och utmaning. I dag knyts kontakter inom KI-grupperna med andra initiativ, som varierar beroende på KI-gruppen och dess område. Dessutom bör EIT främja KI-gruppernas synergier och samverkan mellan pelarna i Horisont 2020 och med andra relevanta initiativ, samtidigt som man vederbörligen uppmärksammar risken för överlappning.

Praktiska exempel på samverkan mellan KI-grupper och andra initiativ (läget i september 2011)

- EIT ICT Labs samarbetar med det kommande offentlig-privata partnerskapet om internet, det gemensamma teknikinitiativet Artemis och initiativ inom Eureka såsom ITEA2 (Information Technology for European Advancement) och partnerskapet Trust in Digital Life. Tack vare KI-gruppernas verktyg som innovationsradarn, patentboostern och tekniköverföring under hela de unionsfinansierade projektens löptid stärker EIT ICT Labs sin inverkan på marknaden. Genom att erbjuda platser i sina samlokaliseringscentrum kan man stärka människors och idéers rörlighet i Europa.

- KIC InnoEnergy bidrar till att förverkliga unionens strategiska energiteknikplan genom bl.a. medverkan i plattformen Setis för teknikbevakning och kartläggning och dess bidrag till det europeiska näringslivsinitiativet. Man samarbetar också med Gemensamma forskningscentrumet vid kommissionen kring simulationskapacitet i scenarioutveckling.

- Climate KIC främjar synergieffekter med initiativ för gemensam programplanering på området, eftersom denna KI-grupps innovationsprogram och arbetsprogram delvis kommer att bygga på den gemensamma strategiska agenda som tagits fram inom klimatinitiativet (klimattjänster och anpassning). KI-gruppens regionala innovations- och genomförandegrupper utgör en originell alleuropeisk regional innovationsmodell som använder regioner som testbäddar, och knyter samman utvecklingen av förvaltningskapacitet och regionala styrkor för att svara på globala utmaningar.

2. En fördjupad roll för EIT efter 2013: prioriteringar

2.1 *Incitament för tillväxt, inverkan och hållbarhet genom EIT*

Erfarenheter av uppbyggnadsskedet

Inrättandet av de första KI-grupperna har gett många praktiska erfarenheter, bl.a. att KI-grupper är nya begrepp, och att svårigheterna med att få den juridiska organisationen av en KI-grupp på plats och teckna avtal med KI-gruppen och dess partner underskattades av alla involverade parter. Bristande medvetenhet om olika associationsformers lämplighet underlättade inte processen. Modellen nedifrån och upp, som ger varje KI-grupp avsevärt utrymme att organisera sina partnerskap, ska visserligen behållas, men mer vägledning och stöd bör ges för att finna lämpliga juridiska upplägg. Svårigheterna med att sammanföra den akademiska kulturen med näringslivets kultur i en juridisk person bör inte heller underskattas, och därför är det viktigt att både KI-gruppen och EIT har gemensamma värderingar i botten. KI-grupperna är dessutom storskaliga institutionella nyskapelser, och det finns inte två KI-grupper som är likadana till sin karaktär, storlek eller organisation. Det sörjer för ett brett utbud av innovationsmodeller men försvårar också samordningen och övervakningen av KI-grupperna.

I framtiden bör EIT ge tydligare vägledning i ett tidigare skede i urvalsförfarandet, där det kontrolleras att alla KI-grupper har vissa centrala strategiska egenskaper, samtidigt som man lämnar utrymme för olika modeller i KI-gruppernas organisation, verksamhet och finansiering.

EIT bör minska den administrativa bördan och sprida bästa praxis och erfarenheter från befintliga KI-grupper till nya KI-grupper. Slutligen är det nuvarande antalet på tre KI-grupper för litet för att EIT ska kunna ta vara på hela sin potential som ett ledande innovationsinstitut.

Dessutom måste EIT vara mer än *summan av sina delar*, och gemensam verksamhet KI-grupperna emellan måste främjas.

På lång sikt behöver EIT skapa en tydlig identitet och göra EIT till ett varumärke världen över. Att vara mån om att skapa ett starkt EIT-varumärke kan omfatta åtgärder för att upprätta ett starkt nätverk för människor och företag kring EIT-samhället (studenter, före detta studenter, lärare, entreprenörer, yrkesutövare osv.) samt anordnandet av konferenser och evenemang för att främja en känsla av identitet och synlighet.

EIT som investerare i kunskapstriangeln

Med utgångspunkt i dessa erfarenheter är EIT:s syfte att befästa och vidareutveckla sin uppgift som *investerare* som fostrar och skapar möjligheter för högkvalitativa befintliga forskningscentrum, företag och högskolor i Europa att samlas och främja deras långsiktiga systematiska samarbete i form av KI-grupper.

Modellen med *EIT som investerare* går ut på att finna de bästa strategiska möjligheterna och välja ett innehav av partnerskap i världsklass - KI-grupperna - för att förverkliga dem. Som en del av denna modell delar EIT ut årliga anslag till KI-grupperna beroende på deras resultat och förslag till verksamhet i verksamhetsplanen, enligt ett tydligt och insynsvänligt förfarande. Verksamhetsplanerna kommer att bedömas bl.a. med hjälp av extern, oberoende expertis. I detta sammanhang ska EIT inte bara ange breda riktlinjer och visioner, utan också ge KI-grupperna lämpligt stöd och övervaka deras verksamhet. Samtidigt har KI-grupperna avsevärd frihet att utforma sin agenda, sina interna strategier, sin interna organisation, sin verksamhet och de metoder man använder för att hitta erforderliga begåvningar och resurser.

Avkastningen på EIT:s investeringar i KI-grupperna mäts i påtagliga fördelar för den europeiska ekonomin och samhället i vid bemärkelse, t.ex. skapande av nya företag, varor och tjänster på befintliga och kommande marknader, bättre utbildade entreprenörer, nya och attraktivare arbetstillfällen samt unionens förmåga att locka till sig och behålla begåvningar från unionen och resten av världen.

Detta förutsätter ett robust prestandabaserat övervaknings- och utvärderingssystem för EIT, inriktat på mål och resultat med ekonomiskt och samhälleligt genomslag som kan jämföras med de bästa resultaten internationellt. Att inrätta ett balanserat system för resultatövervakning för att bedöma EIT:s genomslag via KI-grupperna, EIT:s egna resultat som organisation och EIT:s bidrag till Horisont 2020 prioriteras här.

Viktigt i detta avseende är också att i samarbete med KI-grupperna utveckla en sann *företagsidentitet* för EIT som bygger på gemensamma värderingar. Även om alla KI-grupper och deras partner har sina egna identiteter och värderingar, har de vissa värderingar gemensamma som sammanför EIT och KI-grupperna, nämligen hög kvalitet i hela kunskapstriangeln, mycket skickliga och företagsamma människor, långsiktigt samarbete över lands-, disciplins- och sektorsgränser samt inriktning på att påverka samhället och ekonomin. En sådan identitet kommer också att stärka EIT:s och KI-gruppernas profil och renommé utåt.

2.1.1 Befästa och främja de befintliga KI-gruppernas tillväxt och genomslag

EIT ska ge aktivt stöd till de tre första KI-grupperna för att stärka deras potential, genomslag och bidrag till målen för Horisont 2020. Senare kommer KI-grupperna att diversifiera sitt innehav av verksamheter för att gripa nya tillfällen på marknaderna eller i samhället och anpassa sig till en global miljö i förändring. Som stöd för detta kommer EIT på ett öppet sätt och i nära samarbete med de enskilda KI-grupperna att ge råd om och utforma skraddarsydda medfinansieringsstrategier som dessutom stöder den verksamhet som enligt EIT:s uppfattning är strategisk.

KI-grupperna bör även fortsättningsvis vara dynamiska partnerskap och alltså stå öppna för nya partner i hela Europa på grundval av hög kvalitet, men befintliga partner ska också i förekommande fall kunna lämna gruppen. KI-grupperna bör också ta vara på nya källor till befintlig och potentiell kvalitet där detta tillför mervärde, genom att nya partner flyttar in i befintliga samlökaliseringscentrum, genom utökat arbetet för samlökalisering inom varje KI-grupp eller inrättande av nya centrum, samtidigt som KI-gruppen hålls fokuserad, stark och hanterbar.

En lämplig avvägning mellan samarbete och konkurrens krävs också för att KI-grupperna ska prestera maximalt. EIT ska sporra KI-grupperna att samarbeta på de områden som har stor synergipotential, bl.a. genom gemensamma yrkesutvecklingskurser, gemensam forskning, mastersexamina, doktorsexamina eller rörlighet mellan KI-grupper och mellan högskolor och näringsliv. Samtidigt kommer EIT att tillhandahålla incitament för en viss konkurrens så att KI-grupperna inte tappar fokus på resultat och genomslag och vidtar lämpliga åtgärder om underpresterande framkommer.

KI-grupperna bygger inte enbart vidare på sina partners befintliga forskningsbas, utan ska också vara föregångare när det gäller att främja och förverkliga EIT:s uppdrag inom utbildning. Målet är att utbilda och förse begåvade människor med de färdigheter, kunskaper och attityder, inbegripet entreprenörskap, de behöver i en global kunskapsekonomi och ett globalt kunskapssamhälle. Därför främjar EIT bl.a. EIT-märkta examina och övervakar kvaliteten på dem och att de genomförs enhetligt av de olika KI-grupperna. I detta sammanhang används ömsesidiga utvärderingar och expertutvärderingar i stor omfattning, samtidigt som en dialog med nationella och internationella kvalitetssäkringsorgan byggs upp. På så sätt stärks de EIT-märkta kvalifikationernas nationella och internationella erkännande och anseende, samtidigt som deras globala attraktionskraft ökar, vilket förbättrar de utexaminerades möjligheter till anställning, och en utgångspunkt för internationellt samarbete byggs upp. Framöver kommer KI-grupperna att uppmuntras att vidga sin utbildning bortom masters- och doktorexamina och erbjuda ett större utbud av utbildningsformer för att tillgodose fler innovativa yrkesutvecklingsverksamheter, t.ex. utbildning för företagsledare, skräddarsydda kurser, däribland yrkesinriktade kurser, och sommarkurser samt praktikplatser inom KI-grupper och deras partner.

För att öka genomslaget för KI-gruppernas utbildning och nå bredare målgrupper kan KI-grupperna eventuellt överväga att som pilotprojekt ta fram moduler för distansutbildning och e-lärande på grundnivå eller paket avsedda för grundskola och gymnasium.

EIT ska

- uppmuntra KI-grupperna att ta fram ett större utbud av utbildningsformer, ge råd om dessa och öka medvetenheten om att de finns,
- successivt upprätta konkurrensinriktade översynsmekanismer för tilldelningen av en del av KI-gruppernas medel, med utgångspunkt i KI-gruppernas verksamhetsplaner och resultat och där hänsyn tas till att KI-grupper växer olika snabbt,
- sporra KI-grupperna att ta fram gemensam verksamhet i horisontella frågor,
- upprätta ett system med ömsesidig utvärdering av EIT-märkta kvalifikationer och föra dialog med nationella och internationella kvalitetssäkringsorgan för att främja ett konsekvent tillvägagångssätt.

2.1.2 Grunda nya KI-grupper

För att ytterligare öka genomslaget och uppmuntra till innovation med avseende på nya samhällsproblem kommer EIT att successivt utöka antalet KI-grupper. Genom ett stegvis inrättande av nya KI-grupper kommer EIT att se till att erfarenheterna av tidigare omgångar verkligen beaktas och att KI-grupper bara inrättas där det finns en tydlig innovationspotential och kvalitet i världsklass att bygga vidare på. Åren 2014–2020 kommer därför nya KI-grupper att inrättas i tre omgångar. Inbjudningar till två KI-grupper kommer att utlysas 2014, till ytterligare två KI-grupper 2016 och slutligen till en KI-grupp 2018, under förutsättning att resultatet är positivt från den översyn av EIT som föreskrivs i artikel 32.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013⁽¹⁾, vilket innebär totalt åtta KI-grupper 2014–2020 och 35–45 samlokaliseringssentrum i unionen. Urvalsförfarandet för KI-grupper ska ha sin utgångspunkt i de positiva resultaten av lärdomar som dragits av förfarandet inför den första omgången KI-grupper och en grundlig utvärdering av EIT och befintliga KI-grupper, bl.a. i form av en bedömning av KI-gruppernas ekonomiska och samhälleliga genomslag och EIT:s bidrag till att stärka unionens och medlemsstaternas innovationskapacitet samt i tillämpliga fall resultaten av utvärderingen av Horisont 2020.

Nya kunskaps- och innovationsgrupper ska inrättas på områden med verklig innovationspotential. EIT bidrar därigenom till unionens övergripande politiska mål, särskilt målen för Horisont 2020, där en rad samhällsutmaningar samt möjliggörande och industriell teknik anges. Målet är att inrätta KI-grupper på områden som på grund av sin omfattning och komplexa karaktär bara kan hanteras med ett ämnesövergripande, gränsöverskridande och tvärsektorielt tillvägagångssätt. Valet av ämnesområde bygger därför på en ingående bedömning av huruvida en KI-grupp verkligen kan tillföra något mervärde och inverka positivt på samhället och ekonomin.

Europeiska kommissionen har gjort denna bedömning genom ett förfarande som ska garantera att potentialen för framtida ämnesområden för KI-grupper bedöms objektivt. En utgångspunkt för detta förfarande var det utkast till SIP som EIT:s styrelse överlämnade till kommissionen i juni 2011. Samtidigt upprättades en uppsättning tydliga kriterier för att möjliggöra en objektiv bedömning av varje ämnesområdes innovationspotential. Kriterierna giltighet kontrollerades av innovationsaktörer från alla sidor av innovationstriangeln i ett öppet offentligt samråd. Förfarandet utmynnade i följande kriterier:

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020), (Se sidan 104 i detta nummer av EUT).

- Ta itu med Europas stora ekonomiska och samhälleliga utmaningar och bidra till förverkligandet av strategin Europa 2020.
- Följa och anpassa sig till unionens politiska prioriteringar och befintliga initiativ inom Horisont 2020 och Erasmus+.
- Kunna uppbåda investering och långsiktigt engagemang från näringslivet, och ha en befintlig marknad för produkterna eller kunna skapa nya marknader.
- Skapa långvarig, systemomfattande inverkan, mätt i antalet nyutbildade entreprenörer, ny teknik, nya företag och högkvalificerade arbetstillfällen.
- Samla en kritisk massa av intressenter i världsklass inom forskning, utbildning och innovation från hela Europa, som inte skulle ha samlats annars, inbegripet samarbete med partner utanför Europa.
- Kräva tvärvetenskapliga förhållningssätt och uppmuntra högskolor att utveckla nya former av utbildning över disciplinränserna
- Ta itu med stora innovationsgap, t.ex. den "europeiska paradoxen", dvs. ämnesområden där Europa har en stark forskningsbas men låg innovation.

Bedömningen av de ämnesområden som föreslogs i EIT:s utkast och de berörda parternas synpunkter visade tydligt att fördelarna med en KI-grupp varierade mellan ämnesområdena. Därför valdes ett antal ämnesområden bort fullständigt, medan andra formulerades om för att bättre motsvara de europeiska och globala förhållandena.

Följande ämnesområden utpekades som dem där en ny KI-grupp har störst potential att tillföra mervärde till befintlig verksamhet och stärka innovationen:

- Innovation för hälsosamt liv och aktivt åldrande.
- Råvaror: hållbar prospektering, utvinning, bearbetning, återvinning och ersättning.
- Livsmedel för framtiden: hållbar försörjningskedja från jord till bord.
- Produktion med mervärde.
- Rörlighet i städer.

Mer information om de enskilda ämnesområdena finns i faktabladen i slutet av detta program ⁽¹⁾.

På grundval av dessa ämnesområden har EIT frihet att organisera urvalsförfarandet för KI-grupper. För att nya inbjudningar till KI-grupper ska lyckas måste det finnas tydliga riktlinjer om vad som förväntas och krävs och hur mycket tid de som vill grunda KI-grupper har på sig för att organisera sig juridiskt och ekonomiskt innan de lämnar in en ansökan. KI-grupperna kommer att väljas ut enligt de närmare kriterier som anges i EIT-förordningen enligt de övergripande principerna om hög kvalitet och betydelse för innovationen. Alla KI-grupper som väljs ut måste visa hur de kommer att skapa största möjliga genomslag på sitt område och visa att deras strategi är långsiktigt rimlig.

⁽¹⁾ I faktabladen sammanfattas bedömningen av mervärdet och relevansen av att inrätta en KI-grupp på det föreslagna området. Där skisseras också vad en KI-grupp på området kan tänkas göra, men det är inte bindande för KI-gruppens verksamhet eller arbetsmetoder.

Urvalet av ämnesområden för de tre omgångarna bygger på behovet av att successivt bygga upp nya KI-grupper, och de har valts efter områdets mognad, möjligheterna till inverkan på ekonomi och samhälle samt utsikterna till synergi med andra initiativ. Ämnesområdena för omgången 2014 är följande:

- Innovation för hälsosamt liv och aktivt åldrande.
- Råvaror: hållbar prospektering, utvinning, bearbetning, återvinning och ersättning.

Ämnesområdena för 2016 är följande:

- Livsmedel för framtiden: hållbar försörjningskedja från jord till bord.
- Produktion med mervärde.

Ämnesområdet för 2018 är följande:

- Rörlighet i städer.

EIT ska

- förbereda ett urvalsförfarande för varje omgång av KI-grupper vilket ger dem som vill grunda KI-grupper tillräckligt med tid att förbereda förslag,
- utlysa inbjudningar till fem nya KI-grupper enligt följande: en inbjudan till två nya KI-grupper 2014 inom områdena ett hälsosamt liv och aktivt åldrande och råvaror, en inbjudan till två nya KI-grupper 2016 inom områdena livsmedel för framtiden och produktion med mervärde och en inbjudan till en ny KI-grupp 2018 på området rörlighet i städer,
- göra sitt bästa för att se till att så många potentiellt intresserade parter som möjligt görs medvetna om urvalsförfarandet för framtida KI-grupper,
- se till att villkoren för kommande urval av KI-grupper leder till bästa möjliga resultat, bl.a. genom tydliga riktlinjer om krav och handläggning och genom att ge sökande tillräcklig tid att organisera partnerskapet.

2.2 Stärka EIT:s genomslag

Främja innovation i hela unionen

I inledningsskedet fokuserade EIT främst på att bygga upp KI-grupperna. Det är visserligen ett mål för EIT att stärka befintliga centrum med hög kvalitet, men man måste också se till att skapa mervärde för de delar av unionen som inte direkt deltar i KI-grupperna. Därför måste EIT aktivt främja spridning av bästa praxis för integration av kunskapstriangeln så att en gemensam kultur för innovation och kunskapsspridning växer fram.

EIT måste framöver arbeta för att göra erfarenheterna från KI-grupperna begripliga och reproducerbara och bygga in dem i en kultur som kan fungera som föredöme i och utanför Europa. Genom att kartlägga, analysera och sprida bästa praxis och nya styrnings- och finansieringsformer från KI-grupperna strävar EIT efter att se till att den kunskap som skapats inom EIT och KI-grupperna sprids och utnyttjas till gagn för människor och institutioner, även för dem som inte direkt deltar i en KI-grupp.

EIT kommer också att sträva efter att förbättra sin synlighet i hela unionen. Alla relevanta kommunikationsmetoder och kommunikationskanaler bör användas för att tillgången till information om EIT:s och KI-gruppernas funktionssätt och verksamhetsområde ska bli tillräcklig.

EIT kan ha en avgörande roll för att sammanställa de olika metoder som KI-grupperna använder och göra dem tillämpbara på områden där innovationsförmågan är svag och där man inte annars skulle kunna ta vara på EIT:s erfarenheter. Sådan utåtriktad verksamhet kommer att göra det möjligt att se till att fördelarna med EIT leder till utvecklad innovationsförmåga på dessa områden. Verksamheten kan ge god avkastning eftersom den bygger på KI-gruppernas arbete.

Upprättandet av ett regionalt innovationssystem (RIS) med inriktning på partnerskap med högskolor, forskningsorganisationer, företag och andra intressenter kommer att fungera som en särskild mekanism för spridning av bästa praxis och ett vidgat deltagande i KI-gruppernas verksamhet.

Ett sådant system kommer inte bara att förse deltagare utifrån med möjligheten att erhålla expertis från och underlätta interaktion med KI-grupperna, utan också ge dem incitament att fullt ut ta vara på de kunskaper som förvärvats utanför KI-grupperna, vilket förbättrar innovationskapaciteten i hela unionen. Deltagarna måste dessutom ha en tydlig tematisk samverkan genom att hänvisa till relevanta regionala innovationsplaner, särskilt strategier för smart specialisering, för att försäkra strategisk inverkan.

Systemet kommer att genomföras på frivillig bas av KI-grupperna med stöd från EIT när så är lämpligt. Deltagarna kommer att väljas genom ett öppet förfarande under ledning av KI-grupperna.

Verksamhet inom ramen för RIS kommer att åligga KI-grupperna. Den kan bland annat bestå i strukturerade mobilitetsåtgärder för att se till att begåvade människor – studenter, forskare, lärare och entreprenörer i alla åldrar, män som kvinnor, och i alla skeden av karriären – utanför KI-grupperna får möjlighet att bli involverade i KI-gruppernas verksamhet.

Deltagarna i RIS kommer först och främst att använda andra finansieringskällor såsom nationell finansiering, strukturfonder och egna medel för att möjliggöra deltagande i systemet, men EIT kan uppmuntra KI-grupperna att genomföra systemet genom att finansiera strukturerade mobilitetsåtgärder som en del av sitt program för spridning och utåtriktad verksamhet.

De faktorer som främst driver på lärandet inom EIT kan vara följande: innovationsdriven spetsforskning för grundande av nya företag och nya företagsmodeller, däribland möjligheten för små och medelstora företag och för offentliga institutioner att bidra mer aktivt till innovationen, förvaltning av immaterialrättsliga innehav och nya modeller för spridning av immaterialrättsligt skyddat material, entreprenörskap och nya integrerade former för tvärvetenskaplig utbildning, innovativa lednings- och finansieringsmodeller på grundval av öppen innovation eller myndigheternas deltagande. På så sätt kan EIT bli ett föredöme och åstadkomma genomgripande förändringar av det europeiska innovationslandskapet och utvecklas till en internationellt erkänd innovationsinstitution i världsklass.

Främja och attrahera begåvningar

Begåvade människor är en förutsättning för framgångsrik innovation. En av EIT:s viktigaste uppgifter är att ge begåvade människor möjlighet att helt och fullt ta vara på sin potential och skapa miljöer där de kan utvecklas. Genom KI-grupperna bygger EIT upp sådana miljöer, men man behöver komplettera dem med strategier för att attrahera och inkludera spetsbegåvningar från andra håll än inom KI-grupperna.

Dessutom har EIT en viktig uppgift när det gäller att attrahera begåvningar från världen utanför unionen. Genom att bygga upp ett starkt varumärke och knyta strategiska kontakter med partner från hela världen kan EIT öka attraktionskraften hos partnerna inom KI-grupperna. EIT bör också tillsammans med KI-grupperna ta fram en stark internationell strategi, där man kartlägger relevanta kontakter och potentiella partner och samverkar med dem. Här bör EIT och KI-grupperna utnyttja befintliga unionsinitiativ, såsom unionens program för forskning, utbildning och ungdomar, t.ex. programmet Erasmus+ och Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter och andra mobilitetsinitiativ på unionsnivå. EIT kan också främja kunskapspridning, mentorskap och nätverkande genom att bland annat uppmuntra till skapandet av ett nätverk av EIT-alumner.

EIT ska komplettera sina satsningar på att främja begåvade människor och bra idéer på andra sätt, t.ex. idétävlingar och innovationsprisutdelningar, på eget initiativ eller i samverkan med ledande internationella partner.

EIT ska

- uppmuntra deltagande i utåtriktad verksamhet och i synnerhet, när så är lämpligt, ge stöd till KI-grupperna i fråga om RIS
- upprätta och anpassa ett webbverktyg för utbyte av kunskaper och nätverkande inom EIT,
- bygga upp och stödja ett fungerande, starkt nätverk av utexaminerade från EIT:s och KI-gruppernas utbildning (*EIT alumni*),

- systematiskt göra erfarenheterna och framgångarna från KI-grupperna tillgängliga för innovationskretsar i och utanför unionen, t.ex. genom en öppen databas med kursmateriel från EIT:s och KI-gruppernas utbildning,
- säkerställa ett starkt deltagande från den privata sektorn, bland annat från små och medelstora företag, i kunskapstriangeln.

2.3 Nya former för genomförandet och resultatriktad övervakning

Förenkling som genomförs på ett ansvarsfullt och tydligt sätt är en förutsättning för att EIT ska kunna uppnå verkliga resultat och verka för banbrytande innovationer och för att få näringslivet involverat. EIT kan fortfarande göra mer för att utnyttja sin flexibilitet och driva på förenklingen.

I sin egenskap av *investerare* i KI-grupperna ser EIT förenkling som en dynamisk process som ingår i verksamheten som en integrerad del av dess stöd till KI-grupperna. Därför kommer EIT att sträva efter att anpassa, förbättra och förenkla sina processer för övervakning, rapportering och finansiering och ständigt söka efter förenklade rutiner som kan hjälpa KI-grupperna att hantera nya behov och stärka genomslaget.

KI-grupperna är en idealisk testbädd för nya metoder att finansiera och förvalta innovation. Genom KI-gruppernas experiment och erfarenheter kan EIT genomföra förenklingar inom bl.a. avtal, rapportering, klumpsummor och schablonbelopp i syfte att minska den administrativa bördan för KI-grupperna.

Kommissionen kommer att övervaka EIT:s förmåga att genomföra enklast möjliga avtal och principer för finansiering och förvaltning av KI-gruppernas verksamhet, med ledning av EIT:s eget förenklingsarbete. Alla insikter, även i form av misslyckanden, kommer att spridas till nya KI-grupper och unionsprogram inom ramen för Horisont 2020.

Kommissionen har stärkt sina satsningar på att hjälpa EIT inrätta ett sunt, robust och resultatriktat övervakningssystem. Detta system ska göra EIT och KI-grupperna fullständigt redovisningskyldiga, garantera delresultatens kvalitet, se till att verksamheten bidrar till prioriteringarna inom Horisont 2020 och möjliggöra tillräcklig flexibilitet i KI-gruppernas verksamhet samt öppenhet inför nya idéer och partner. Det ska göra det möjligt för EIT att bygga upp en tillförlitlig förmåga att samla in och bedöma materialet från KI-grupperna, däribland finansieringskällor, mäta EIT:s måluppfyllelse och jämföra EIT och KI-grupperna mot bästa praxis i Europa och världen.

Systemet ska utformas flexibelt och vid behov anpassas till EIT:s och KI-gruppernas skiftande och växande verksamhet. Efter rekommendationerna från den oberoende externa utvärderingen och den övergripande kontrollen inom Horisont 2020 har kommissionen i samarbete med EIT och KI-grupperna föreslagit att det inrättas ett resultatriktat utvärderingssystem för EIT som inriktas på verksamheten på fyra nivåer:

- Horisont 2020: för att regelbundet övervaka EIT:s och KI-gruppernas bidrag till målen för Horisont 2020.
- EIT: för att bedöma EIT:s resultat som ett effektivt, målinriktat unionsorgan, vilket mäts i form av stöd till KI-grupperna, omfattning och täckning på den utåtriktade verksamheten, spridning och internationell verksamhet samt förmåga att genomföra förenklade förfaranden.
- Mellan KI-grupperna: för att övervaka alla KI-bidrag till EIT:s strategiska mål, som anges i ett särskilt instrument såsom en resultattavla för EIT.
- Enskilda KI-grupper: för att övervaka enskilda KI-gruppernas resultat med ledning av individuella mål och prestandaindikatorer enligt de enskilda KI-gruppernas verksamhetsplaner. KI-grupperna har olika affärsmodeller och marknader, vilket innebär att olika indikatorer krävs för förvaltning av en enskild grupp.

EIT ska

- utveckla en dagordning för förenkling med indikatorer för bedömning av framstegen, och rapportera till kommissionen om genomförandet av den i den årliga verksamhetsrapporten, och se till att nya modeller för förenkling sprids i unionen och till andra unionsinitiativ,

- i samarbete med kommissionen och KI-grupperna upprätta ett heltäckande system för att mäta EIT:s eget genomslag och KI-gruppernas verksamhet och resultat, samt rapportera om övervakningen i sin årliga verksamhetsrapport, som ska inlämnas till Europaparlamentet och rådet.

3. Effektivt beslutsfattande och effektiva arbetsformer

EIT:s ledningsstruktur är en kombination av modellen nedifrån och upp i KI-grupperna med strategisk vägledning från EIT centralt. Beslutsfattandet i EIT:s centrala instanser bör därför kännetecknas av ett strategiskt helhetsgrepp som kombineras med effektiva former för genomförandet och systematisk involvering av kunskapstriangelns aktörer i hela Europa.

EIT:s ledningsstruktur har överlag visat sig värdefull. Erfarenheterna från uppbyggnadsskedet visar dock att det finns utrymme för förbättringar av EIT:s beslutsprocess och verkställighetsrutiner. Förhållandet mellan EIT:s styrelse, som fattar de strategiska besluten, och EIT:s huvudkontor, som genomför dem, måste definieras tydligare och förenklas. EIT:s huvudkontor måste bestämma på vilka centrala områden som EIT bör stödja KI-grupperna, så att en lämplig avvägning görs mellan stöd och övervakning. Styrelsen behöver bättre säkerställa att erfarenheterna från KI-grupperna och innovationskretsarna överlag beaktas ordentligt i dess strategiska beslut. Slutligen bör EIT fortsätta att vara ansvarigt inför rådet och medlemsstaterna.

3.1 Tydligare, enklare beslutsfattande i EIT

EIT:s styrelse lägger fast EIT:s strategiska inriktning och de övergripande villkoren för KI-grupperna, och håller genom sina ledamöter kontakten mellan EIT och de olika berörda parterna på området. I enlighet med EIT:s affärsmässiga inriktning behöver beslutsfattandet vara effektivt, snabbt och fokuserat.

Avgörande i detta avseende är styrelsens storlek, sammansättning och rutiner. Principen om oberoende ledamöter, med ett begränsat antal valda ledamöter som representerar KI-grupperna, har visat sig värdefull och gör det möjligt att samla expertis från kunskapstriangelns olika sidor. Den första modellen med 18 valda ledamöter, plus det nya tillskottet av fyra ytterligare företrädare för KI-grupperna, har dock visat sina begränsningar. En mindre styrelse kommer att leda till effektivare beslutsfattande och lägre fasta administrativa kostnader.

Slutligen kan ökad effektivitet uppstå genom att EIT:s styrelse går tillbaka till sin huvuduppgift att staka ut den strategiska kursen. Dessutom ska den övergripande samstämdheten med andra unionsinitiativ ökas genom förstärkt samråd med Europeiska kommissionen kring EIT:s treåriga arbetsprogram. Med hjälp av uppgifterna om EIT och KI-grupperna i det treåriga arbetsprogrammet kan det bedömas och säkerställas att verksamheten kompletterar andra delar av Horisont 2020 och andra av unionens politiska insatser och instrument. Alla dessa förändringar ingår i den ändrade förordningen (EG) nr 294/2008.

EIT-styrelsens beslut verkställs av EIT:s huvudkontor under ledning av direktören, som har ansvaret för EIT:s verksamhet. Huvudkontoret är på så sätt ett uttryck för EIT:s och KI-gruppernas resultatinriktade karaktär och driver på förenklarna. Samtidigt utvecklar huvudkontoret sin förmåga att systematiskt sammanställa erfarenheterna från KI-grupperna och göra dessa resultat tillgängliga för innovationskretsarna i stort. Med tiden kommer huvudkontoret att bli ett arkiv för bästa praxis och en kunskapsresurs för beslutsfattarna.

Att locka till sig och behålla begåvad personal är en utmaning för EIT:s huvudkontor. För att få de bästa begåvningarna och den bästa kompetensen måste man utforma en tydlig personalstrategi med andra alternativ än direkt anställning såsom utstationering, tillfällig utplacering, främjande av regelbundna utbyten av personal och praktikplatser i samarbete med högkvalitativa innovations-, forsknings- och utbildningsinstitutioner i och utanför unionen.

EIT ska

- se till att man genom en välavvägd personalstrategi, där intern och extern expertis anlitas systematiskt, och genom interna förvaltningsrutiner utvecklas till ett föredöme inom innovativ förvaltning,

- vidta konkreta åtgärder för att främja en kultur av öppenhet och insyn.

3.2 *Investera i KI-grupper: förhållandet mellan EIT och KI-grupperna*

Samspelet mellan EIT och KI-grupperna är inte bara grunden för KI-gruppernas verksamhet utan står också i centrum för det ömsesidiga lärandet så att EIT kan fungera som testbädd för nya innovationsmodeller. För att KI-grupperna ska få lämpliga förutsättningar för sin verksamhet måste EIT ge tydlig, enhetlig vägledning under alla skeden av processen, dock utan att vara för snäv. Denna vägledning skulle framför allt omfatta förvaltning av en KI-grupp och hur de viktigaste partnerna och andra partner kan involveras. Samspelet mellan EIT:s huvudkontor och KI-grupperna måste vara systematiskt och regelbundet, tydligt och insynsvänligt samt bygga på tillit för att bli så effektivt som möjligt. Både avtalsförbindelserna mellan EIT och KI-grupperna och huvudkontorets organisation bör bidra till detta.

EIT:s huvudkontor kommer att utvecklas från att ha en rent administrativ roll och optimera sin operativa verksamhet för att lotsa KI-grupperna till maximala resultat och sprida bra lösningar så brett som möjligt. Om några tjänster och funktioner tillhandahålls centralt, inte ute i KI-grupperna, kan effektiviteten öka. Även om KI-grupperna verkar inom specifika ämnen är några element horisontella, och det är här som EIT kan tillföra ett påtagligt mervärde. Dessa kunskapsförmedlande funktioner kan vara att huvudkontoret t.ex. blir informationsförmedlare och resurspartner för att främja utbyten och erfarenhetsspridning mellan KI-grupper, underlätta kontakterna med unionens institutioner och andra centrala organisationer som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), eller om specifika horisontella frågor såsom immaterialrättslig rådgivning, teknik- och kunskapsöverföring, jämförelser med internationell bästa praxis eller prognoser för att staka ut EIT:s och KI-gruppernas kurs mot framtiden. EIT och KI-grupperna bör gemensamt besluta var dessa uppgifter kan lösas effektivast. Här har det oerhört stor betydelse att EIT och KI-grupperna inrättar fungerande former för systematiskt samarbete kring horisontella frågor.

EIT ska

- ge tydliga, enhetliga riktlinjer om förväntningar, skyldigheter och ansvar under KI-gruppernas hela verksamhet,
- i samarbete med KI-grupperna bygga upp kapacitet vid huvudkontoret för att underlätta utbyten och lärande mellan KI-grupperna,
- tillhandahålla ett antal tjänster till KI-grupperna för övergripande frågor, där effektivisering är möjlig, och genomföra andra övergripande strategier i samma syfte,
- ge vägledning om anslutning och associering av partner som inte kan bli fullvärdiga investerare och partner till en KI-grupp.

3.3 *Kontakter med de berörda parterna*

Aktiva kontakter och lärande av andra initiativ bör vara grundläggande i EIT:s arbete med att testa nya innovationsmodeller. EIT behöver därför ta vara på befintlig bästa praxis och extern expertis för att bli det föredöme inom information som det var menat att bli. Därför måste styrelsen fatta sina beslut med ledning av de andra innovationsaktörernas praktiska insikter och behov, med hänsyn tagen till det vidare europeiska sammanhanget. Genom att verka i en anda av öppenhet och utåtriktning kan EIT aktivt främja att samhället i stort tar till sig nya innovationer.

För detta syfte kommer EIT att direkt involvera medlemsstaterna och andra aktörer längs hela innovationskedjan, och skapa nytta på alla håll. För att göra detta samspel mer systematiskt kan det vara lämpligt att inrätta ett EIT-forum för de berörda parterna med alla som berörs av horisontella frågor, i syfte att underlätta interaktiv tvåvägskommunikation.

De berörda parterna är bl.a. nationella och regionala myndigheter, organiserade intressegrupper och enskilda aktörer inom näringsliv, högre utbildning, forskning, klusterorganisationer samt andra berörda parter från kunskapstriangelns alla sidor.

Medlemsstaternas företrädare ska mötas i en särskild konstellation inom forumet för att garantera lämplig kommunikation och ett lämpligt informationsflöde med EIT, få information om resultaten samt ge råd åt och utbyta erfarenheter med EIT och KI-grupperna. Den särskilda konstellationen med medlemsstaternas företrädare inom forumet ska även sörja för lämplig synergi och komplementaritet mellan EIT och KI-gruppernas verksamhet och nationella program och initiativ, inbegripet en potentiell nationell samfinansiering av KI-gruppernas verksamhet. Anordnandet av ett forum för de berörda parterna ingår i den ändrade förordningen (EG) nr 294/2008.

Dessutom kan ett aktivt samråd med andra av unionens institutioner, särskilt de berörda avdelningarna vid kommissionen, i ett tidigt skede bidra till att maximera synergin och lära av andra unionsinitiativ.

EIT ska

- skapa ett regelbundet EIT-forum för berörda parter och dess särskilda konstellation med medlemsstaternas företrädare, för att underlätta interaktionen och det ömsesidiga kunskapsutbytet med det vidare innovations-samhället från alla delar av kunskapstriangeln, inklusive nationella och regionala myndigheter, och i detta sammanhang kan webbplattformen ytterligare underlätta samverkan mellan deltagarna,
- systematiskt utnyttja befintliga sammanslutningar av högskolor, näringslivs- och forskningsorganisationer samt klusterorganisationer för kunskapsutbyte och resultatspridning,
- finna former, t.ex. ett årligt möte mellan EIT, KI-grupperna och berörda avdelningar vid Europeiska kommissionen, för att underlätta samverkan mellan EIT och KI-grupperna, å ena sidan, och andra unionsinitiativ, å andra sidan.

4. Preliminära finansieringsbehov och finansieringskällor 2014–2020

4.1 *Befästa en smart finansieringsmodell för KI-grupperna*

EIT har utformat en nyskapande finansieringsmodell som bygger på befintliga organisationers starka sidor och resurser. EIT:s medel katalyserar kompletterande medel från ett brett spektrum av offentliga och privata partner. På detta sätt tillhandahåller EIT högst 25 % av KI-gruppernas totala budget, medan minst 75 % av KI-gruppernas totala budget ska komma från andra källor. Detta inbegriper KI-gruppsspartnerns egna intäkter och resurser, men även offentliga medel på nationell och regional nivå och unionsnivå, särskilt de innevarande och kommande strukturfonderna och ramprogrammet för forskning och innovation. I det senare fallet ansöker KI-grupperna (eller vissa av deras partner) om medel enligt programmets regler på samma sätt som andra sökande. Medlen från parterna i KI-grupperna utgör inte traditionell samfinansiering utan är en bekräftelse av att de befintliga organisationerna verkligen engagerar sig ekonomiskt i KI-gruppen. Detta nedifrån och upp-perspektiv garanterar att KI-grupperna verkligen är engagerade, att det finns incitament för investeringar och att strukturella och organisatoriska förändringar uppmuntras hos parterna i KI-gruppen och även i vidare mening.

Erfarenheterna av de första KI-grupperna visar att näringslivet bidrar med medel för att genomföra KI-gruppernas verksamhetsplaner och att andelen av KI-gruppernas budget från näringslivet uppgår till 20–30 % av den totala årsbudgeten.

EIT-medel får endast anslås till "mervärdesverksamhet inom KI-gruppen", dvs. verksamhet som möjliggör integration av strategier och partner i kunskapstriangeln (högre utbildning, forskning och innovation) inom KI-gruppen enligt målen och prioriteringarna i KI-gruppens verksamhetsplan. Här ingår framför allt grundforskning och tillämpad forskning, innovation, utbildning, företagsamhet och entreprenörskap inom KI-grupperna, som komplement till investeringar i väletablerad verksamhet såsom befintliga forskningsprojekt. KI-gruppens administration, förvaltning och samordning bör också betalas med EIT:s medel.

KI-grupperna går igenom olika utvecklingsfaser med varierande budget innan de kommer upp i marschfart. En KI-grupps förmåga att tillgodogöra sig medel är förhållandevis begränsad i början, men ökar avsevärt senare.

Efter ett inledningsskede på två år bör KI-gruppernas budget öka väsentligt, och KI-grupperna kan uppbåda avsevärda nya medel från befintliga och nya partner på kort tid. För att nå kritisk massa och påverka på europeisk nivå behöver årsbudgeten för en KI-grupp bli 250–450 miljoner EUR när den kommit upp i marschfart, beroende på KI-gruppens strategi, partnerskap och marknadspotential.

Även om KI-grupper inte kommer att bli helt ekonomiskt oberoende av EIT under de första verksamhetsåren, kommer de att uppmuntras att på medellång sikt bli hållbara, dvs. successivt minska sitt beroende av EIT-medel för ytterligare konsolidering och expansion. EIT-medel kommer att tillhandahållas även fortsättningsvis för vissa av KI-gruppens mervärdesverksamhet där medlen ger särskilt stor avkastning, t.ex. utbildning, nyföretagande, samlokalisering, utåtriktad verksamhet och spridning.

För närvarande lämnas EIT:s finansiering av KI-grupperna enbart i form av bidrag. Under nästa fleråriga budgetram 2014–2020 kan finansiering ske genom lån eller deläggande. EIT kommer i egenskap av investerare i KI-grupperna att övervaka denna utveckling och uppmantra KI-grupperna att utnyttja dem, och i förekommande fall underlätta och samordna tillgången.

4.2 EIT:s anslagsbehov

EIT:s anslagsbehov för KI-grupperna åren 2014–2020 är 2 711,4 miljoner EUR, och sönderfaller i tre huvudkomponenter: nödvändiga utgifter för att konsolidera de befintliga tre KI-grupperna, successiv uppbyggnad av nya KI-grupper 2014, 2016 respektive 2018 samt spridning, utåtriktad verksamhet och administrativa utgifter.

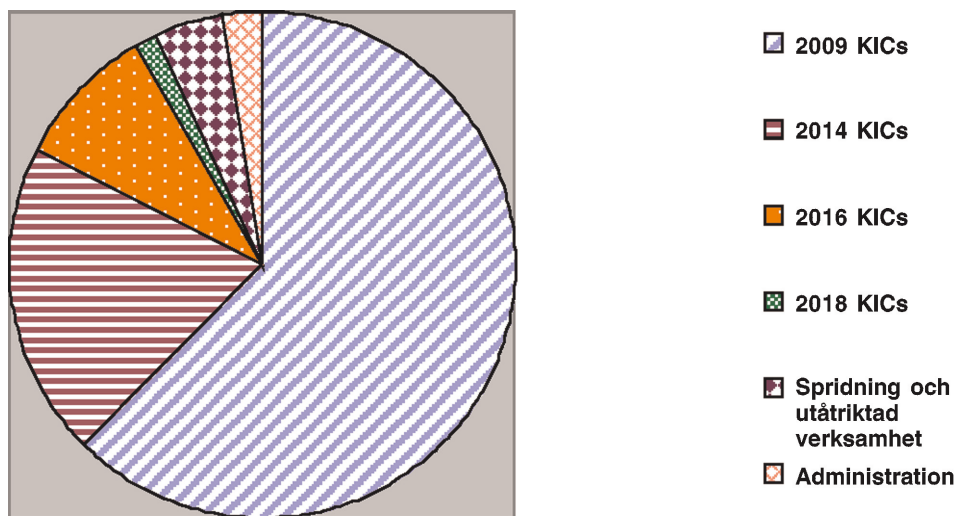
Omkring 1 695 miljoner EUR (62,5 % av EIT:s totala budget) ska finansiera de KI-grupper som utsågs 2009 och redan kommit upp i marschfart, medan 542 miljoner EUR (20 %) ska anslås till den andra omgången av KI-grupper, 249 miljoner EUR (9,2 %) till den tredje omgången och 35 miljoner EUR (1,3 %) till den sista omgången.

Således uppgår EIT:s preliminära budget för KI-grupperna åren 2014–2020 till 2,5 miljarder EUR (93 % av EIT:s totala budget 2014–2020). Tack vare EIT:s starka hävstångsverkan förväntas KI-grupperna därutöver uppbåda 7,5 miljarder EUR i övriga offentliga medel och privata medel.

EIT kommer också att ägna sig åt kunskapsspridning och utåtriktad verksamhet, bland annat ge stöd till strukturerad mobilitet inom RIS, för att stärka verksamhetens genomslag i Europa. Dessutom kommer ett antal horisontella stöd- och övervakningstjänster tillföra mervärde och öka effektiviteten i KI-gruppernas verksamhet. Under genomförandet och utvecklingen av denna verksamhet behöver EIT följa en strategi inriktad på hög verkningsgrad, dvs. största möjliga genomslag med små ingripanden. Omkring 125 miljoner EUR (4,6 %) av EIT:s budget behövs för denna verksamhet.

Om EIT ska testa nya modeller för öppen innovation och förenkling, bör detta återspeglas i administrationen. EIT:s huvudkontor bör vara en resurseffektiv organisation som följer en strategisk hållning för att utnyttja expertis där det behövs men utan att bygga upp betungande, permanenta strukturer. De administrativa kostnaderna, där nödvändig personal, administration, infrastruktur och drift ingår, ska på lång sikt inte överstiga 2,4 % av EIT:s budget. Värmlandet Ungern står för en del av de administrativa kostnaderna, genom att kontorslokaler tillhandahålls kostnadsfritt till slutet av 2030 och genom ett årligt bidrag på 1,5 miljoner EUR till personalkostnaderna fram till slutet av 2015. Således uppgår behovet för administrativa utgifter till omkring 65 miljoner EUR för åren 2014–2020.

Diagram 3: Anslagsbehov efter område

EIT kommer under nästa fleråriga budgetram att främst finansieras genom bidrag från Horisont 2020, där beloppet 2 711,4 miljarder EUR föreslås.

Faktablad 1: Innovation för hälsosamt liv och aktivt åldrande

1. UTMANINGEN

Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande har utpekats som stora samhällsutmaningar som kommer att hanteras inom Horisont 2020. De övergripande målen för alla satsningar på denna utmaning bör vara att förbättra livskvaliteten för européer i alla åldrar och se till att hälsovårds- och socialomsorgssystemen blir långsiktigt hållbara mot en bakgrund av stigande kostnader, minskad tillgång till personal och allmänhetens förväntningar på bästa möjliga vård.

Utmaningarna inom hälso- och sjukvård och social omsorg är talrika och nära förbundna med varandra. De är bl.a. kroniska sjukdomar (hjärt-kärlsjukdomar, cancer, diabetes), övervikt, infektionssjukdomar (hiv/aids, tuberkulos), neurodegenerativa sjukdomar (som blir allt vanligare på grund av en allt äldre befolkning), social isolering, minskat välbefinnande, patienternas ökande beroende av formell och informell vård samt multipel exponering för miljöfaktorer med okända hälsokonsekvenser på lång sikt. Dessutom finns det hinder för tillämpning, utnyttjande och spridning av nya resultat, varor och tjänster, vilket hämmar effektiva reaktioner på dessa utmaningar.

Reaktionen på utmaningarna har angetts i Horisont 2020 med målet att "tillhandahålla bättre hälsa, livskvalitet och allmänt välbefinnande för alla genom stöd till forskning och innovation. Verksamheten ska inriktas på bibehållande och främjande av hälsa under vår livstid och på förebyggande av sjukdomar, på att förbättra vår förmåga att bota, behandla och hantera sjukdomar och funktionshinder, på att stödja ett aktivt åldrande samt på att bidra till uppnåendet av en hållbar, resurseffektivt vårdsektor, inbegripet lokala och regionala tjänster samt anpassning av städer och deras inrättningar för en åldrande befolkning".

2. RELEVANS OCH INVERKAN

En KI-grupp för hälsosamt liv och aktivt åldrande kommer att bidra till målen för Horisont 2020, närmare bestämt dem inom samhällsutmaningen Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande.

Detta ämnesområde är mycket socialpolitiskt och allmänpolitiskt relevant. Frågor om hälsosamt liv och aktivt åldrande påverkar nästan alla delar av våra liv och samhällen och föranleder ofta lagstiftning. Vård- och omsorgssektorn har också stor betydelse för samhällsekonomin, eftersom det är en av de sektorer där mest medel spenderas (offentliga och privata)⁽¹⁾ och erbjuder inte bara möjligheter för ekonomisk och teknisk innovation utan också för social innovation. En åldrande befolkning är en utmaning för de offentliga tjänsterna och kräver t.ex. utveckling och förbättring av lokala tjänster och stadsanpassning.

Den samhällsekonomiska relevansen understryks av det faktum att Europa gynnas av närvaron av en solid läkemedelsindustri och välutvecklade vård- och omsorgssystem som sysselsätter miljoner i hela unionen. Sektorn står också för en av de största högteknologiska tillverkningsindustrierna i unionen. Tillväxtpotentialen på dessa områden är mycket hög eftersom en åldrande befolkning innebär större total efterfrågan på omsorg och varor och tjänster för självständigt boende.

Andra sektorer berörs också, t.ex. turism. Den åldrande befolkningen består till stor del av en resvan generation som vill fortsätta att resa och som har höga krav på kvalitet, och därför uppstår ett behov av tjänster med hög tillgänglighet (transport, hotell, underhållning osv.). Turisttjänster med högre tillgänglighet kan stärka hela branschens konkurrenskraft och främja inkludering av den åldrande befolkningen.

Inte minst har unionen forskning och utbildning i världsklass på detta område. I många medlemsstater finns forskningsinfrastruktur och forskningsinstitutioner av högsta kvalitet som utgör en attraktiv grund för näringslivets involvering i EIT:s planerade verksamhet.

Utmaningarna i samband med hälsosamt liv gäller i hela Europa. Reaktionerna, som kan kanaliseras genom en KI-grupp, förutsätter intensivt samarbete mellan tvärvetenskapliga, sektorsövergripande arbetslag av hög kvalitet från kunskapstriangelns alla sidor (högre utbildning, forskning och innovation). En KI-grupp inom detta ämnesområde skulle tillföra mervärdet att sammankoppla innovation och högre utbildning med den befintliga forskningsbasen i

⁽¹⁾ Hälso- och sjukvårdens utgifter varierar mellan länderna. Måttat som andel av BNP spänner de från 1,1 till 9,7 %, eller 4 –18 % av de totala offentliga utgifterna. Sektorer med anknytning till hälsa är FoU-intensiva: läkemedel och bioteknik leder överlägset (15,9 %), medan vårdutrustning och -tjänster också ligger mycket långt framme (6,8 %).

världsklass. På så sätt kan den särskilt framhäva kursplaner inom högre utbildning, utveckling av nya färdigheter (som behövs för bl.a. teknikutveckling men även i äldreomsorgen), stärka företagsinriktningen för att främja framväxten av en företagsam arbetskraft i sektorn, stödja utvecklingen av nya varor och tjänster samt stärka befintliga värdekedjor och skapa nya.

De varor och tjänster som kan skapas genom en KI-grupp är inte bara tekniska tillämpningar (som t.ex. behandlar, kodar, standardiserar och tolkar data inom bl.a. cancer och hjärt-kärlsjukdomar eller verktyg för riskbedömning och tidig upptäckt) utan kan leda till social innovation med nya begrepp inom bl.a. främjande av en hälsosam livsstil och näringslära, främjande av aktivt och oberoende boende i åldersvänliga miljöer eller bevarande av ekonomiskt hållbara omsorgssystem.

För att inrikta sig på systemaspekter på de europeiska vård- och omsorgssystemen och stödja aktivt åldrande bör en KI-grupp på detta område också ha större samarbete mellan stora och små, mer specialiserade företag för större kunskapsspridning. Dessutom kan en KI-grupp tillföra det särskilda mervärdet på området att skapa innovativa partnerskap på lokal nivå, vilket har särskilt stor betydelse i tjänstesektorn.

Genom ett helhetsgrepp på kunskapstriangeln skulle en KI-grupp för hälsosamt liv och aktivt åldrande därigenom väsentligt bidra till att ta itu med den "europeiska paradoxen", tillföra mervärde till unionens starka ställning inom vetenskaplig forskning och omsätta denna tillgång i innovativa varor och tjänster och nya affärsmöjligheter och marknader.

De största riskerna för en KI-grupp på detta område rör främst de allmänna förutsättningarna för innovation och reglering, där det kan krävas några anpassningar som KI-gruppen inte direkt är inriktad på⁽¹⁾. Därför behöver KI-gruppen samråda med pågående innovationsinsatser och politik på området i unionen och nationellt (se nästa avsnitt).

3. SYNERGI OCH KOMPLEMENTARITET MED BEFINTLIGA INITIATIV

Frågor som rör hälsa och aktivt åldrande har starkt stöd från många unionsinitiativ. Initiativen omfattar många olika politikområden utöver hälsosektorn, såsom ekonomi, säkerhet och miljö. De bidrar därför indirekt till mål inom Europa 2020 som FoU/innovation, sysselsättning och social inkludering.

En KI-grupp för hälsosamt liv och aktivt åldrande kommer att samarbeta nära med det europeiska innovationspartnerskapet för aktivt, hälsosamt åldrande. Den kommer att beakta de konkreta åtgärderna i innovationspartnerskapets strategiska innovationsplan och bidra till dess mål. Den kommer att bygga upp komplementaritet mellan nyckelaktörer inom utbildning men också tillhandahålla ett unikt strukturerat nätverk av yrkesverksamma som är väl placerade för att kartlägga ramvillkor och bästa praxis inom politik, reglering och standardisering som påverkar sektorn. Inom ramen för innovationspartnerskapet skulle en KI-grupp på detta område också bidra till pionjärmarknadsinitiativet för e-hälsa som går ut på att stimulera marknaden för innovativa e-hälsolösningar genom att fokusera på politiska lösningar (standardisering, certifieringssystem och offentlig upphandling).

Samordning kommer också att krävas med initiativet för gemensam programplanering för ökad forskning om Alzheimers sjukdom och andra neurodegenerativa sjukdomar, initiativet för gemensam programplanering *Fler år, bättre liv* – den demografiska förändringens potential och utmaningar och initiativet för gemensam programplanering *Hälsosam kost för ett hälsosamt liv*. En KI-grupp på detta område kan påskynda och främja tillvaratagande av högkvalitativ offentlig forskning som samlas inom dessa initiativ och på så sätt överkomma splittring inom innovationen.

KI-gruppen kommer också att bygga vidare på och utnyttja resultaten från det gemensamma teknikinitiativet för innovativa läkemedel och de många forskningsprojekten inom ramprogrammet på detta ämnesområde (t.ex. hälso-forskningsprogrammet eller IKT-forskningen om hälsa och åldrande) för att öka tekniköverföringen och marknadsföringen med hjälp av toppbegåvningar inom entreprenörskap. Dessutom kommer KI-gruppen att samordna med arbetet inom det gemensamma programmet för IT-stöd i boendet och programmet för konkurrenskraft och innovation.

⁽¹⁾ T.ex. patienters tillgång till läkemedel av hög kvalitet, som försenas på grund av lagstiftningen om godkännande av nya läkemedel då mer tid krävs för testning och certifiering, eller lagstiftningen om prissättning och ersättning.

Sammanfattningsvis kan en KI-grupp på detta område komplettera denna verksamhet eftersom den inriktas på ämnesöverskridande verksamhet inom kunskapstriangeln med stark inriktning på innovativa varor och tjänster och företagsinriktad utbildning.

4. SLUTSATSER

En KI-grupp som inriktar sig på den övergripande frågan om innovation för hälsosamt liv och aktivt åldrande uppfyller kriterierna på val av ämnen för KI-grupper:

- Den hanterar en stor utmaning för ekonomin och samhället (allas livslånga hälsa och välbefinnande i förening med ekonomiskt hållbara omsorgssystem) och bidrar till uppfyllelsen av målen i Europa 2020, och dess mål för sysselsättning, innovation, utbildning och social inkludering.
- KI-gruppens inriktning är anpassad till prioriteringarna i Horisont 2020 och kompletterar annan unionsverksamhet inom vård och omsorg, särskilt de motsvarande initiativen för gemensam programplanering och det europeiska innovationspartnerskapet för aktivt, sunt åldrande.
- Den kan bygga vidare på en stark forskningsbas och ett välutvecklat näringsliv som kommer att attraheras av en KI-grupp. Den kan uppbåda investeringar och långsiktigt engagemang från näringslivet och öppnar möjligheter för nya varor och tjänster.
- Den ska ta itu med den europeiska paradoxen, eftersom den utnyttjar unionens starka forskningsbas, och ska finna nya innovativa sätt att öka européernas livskvalitet och hålla vård- och omsorgssystemen ekonomiskt hållbara.
- Den ger hållbara systemeffekter, mätt i antalet nyutbildade entreprenörer, ny teknik och nya företag. Den främjar utveckling av ny teknik och social innovation.
- Den har som mål att avhjälpa den omfattande splittringen inom hela vård- och omsorgssektorn, och kommer att sammanföra en kritisk massa av framstående aktörer inom forskning, innovation och utbildning från hela sektorn.
- Den tar ett helhetsgrepp på problematiken, vilket förutsätter tvärvetenskapligt arbete inom olika kunskapsområden såsom medicin, biologi, psykologi, ekonomi, sociologi, demografi och informations- och kommunikationsteknik.

Faktablad 2: Råvaror ⁽¹⁾ – hållbar prospektering, utvinning, bearbetning, återvinning och substitution

1. UTMANINGEN

Dagens samhälle är helt beroende av tillgång till råvaror. Tillgång till råvaror är en förutsättning för att unionens ekonomi ska fungera effektivt. De tre förenade faktorerna minskande ändliga naturtillgångar, växande befolkning och snabb ökning av förbrukningen i utvecklingsländerna sätter dock ökande press på planetens råvaror och naturtillgångar. Dessa faktorer ligger delvis bakom den förutspådda ökningen av råvaruförbrukningen under de nästa årtiondena.

Som sägs i handlingsplanen för resurseffektivitet och Horisont 2020 bör vårt mål vara att trygga tillgången och tillgängligheten till samt en hållbar användning av de råvaror som behövs för den europeiska ekonomin och för vårt välbefinnande, samtidigt som vi uppnår en resurseffektiv ekonomi som tillgodoser en växande befolknings behov inom en ändlig planets ekologiska gränser.

2. RELEVANS OCH INVERKAN

Detta ämnesområde har stor ekonomisk och samhällelig betydelse. Råvaror är en förutsättning för världsekonomin och livskvaliteten. Att använda resurser effektivare blir avgörande för att trygga tillväxt och sysselsättning i Europa. Det kommer att skapa stora ekonomiska möjligheter, öka produktiviteten, driva ned kostnaderna och stärka konkurrenskraften.

⁽¹⁾ I detta faktablad används en snävare definition av råvaror som utesluter energiråvaror och jordbruksråvaror, för att minska den eventuella överlappningen med befintliga KI-grupper för klimatförändringar och energi och med kommande KI-grupper för exempelvis livsmedel.

Unionen har visserligen en enastående historia av forskning och det finns centrum med hög kvalitet, men mycket mer kan göras för att bygga vidare på detta på området. En KI-grupp skulle vara särskilt lämpad för detta.

En KI-grupp på detta område bör, i samverkan med andra unionsinsatser, fokusera på att främja ett kunskapsnav och expertcentrum för akademisk, teknisk och praktisk utbildning och forskning inom hållbar gruvarbete i dagbrott, under jord och på havsbotten, utvinning av råvaror från kommunalt avfall ("urban mining"), deponiutvinning, materialhantering, återvinningsteknik, bortskaffandeskedet, materialsubstitution och en öppen och globalt styrd råvaruhandel. Centrumet skulle fungera som förmedlare och sambandscentral för europeiska spetskompetenscentrum på dessa sammankopplade områden och driva ett forskningsprogram av strategisk betydelse för unionens näringsliv. Därför och för att maximera åtgärdernas genomslag och undvika överlappning med andra unionsinsatser, t.ex. det europeiska innovationspartnerskapet för råvaror, ska KI-gruppen tillhandahålla det komplement inom humankapital (exempelvis utbildning) som krävs för pilotåtgärderna inom innovativ teknik (exempelvis demonstrationsanläggningar) för hållbar prospektering till lands och till havs, utvinning, bearbetning, resurseffektiv användning, insamling, återvinning, återanvändning och substitution.

Samtidigt kan detta omfatta mål för att bli en teknikpionjär genom att inleda pilotprojekt och demonstrera innovativa processer och lösningar, t.ex. genom användning av ekonomiskt attraktiva och hållbara alternativa material, däribland biobaserade material, som har strategisk betydelse för unionen. Det kan därigenom leda till att befintliga marknader expanderar och att nya skapas, särskilt inom hållbar prospektering, utvinning och bearbetning, resurseffektiv materialhantering, återvinningsteknik och materialsubstitution. Det kommer att behövas konsekvensbedömningar och innovativa, kostnadseffektiva åtgärder för anpassning och riskförebyggande i särskilt känsliga miljöer såsom Arktis.

En KI-grupp på detta område blir mycket viktig för att övervinna det hinder som teknikbristen utgör. Den tekniska innovationen behöver utveckla en rad kompletterande teknik som kan ändra utformningen av de traditionella värdekedjorna för mineraler och råvaror. Detta är ett område där mer arbete krävs för att ta fram nya processer och optimera och saluföra befintlig kunskap. Den företagsinriktade modellen inom en KI-grupp skulle vara särskilt lämplig för att ta itu med frågan.

Ett annat mervärde som en KI-grupp för råvaror kan tillföra är att göra något åt branschens begränsade nätverksmöjligheter. De olika, mycket skiftande forskningsområden som berörs innebär att det finns små möjligheter att träffa forskare inom andra discipliner och utnyttja den korsbefruktning av idéer och det samarbete som kommer att krävas för att ta fram kostnadseffektiva, koldioxidsnåla, miljövänliga lösningar. Nätverken inom en KI-grupp som sammanför berörda parter från kunskapstriangelns sidor och alla länkar i värdekedjan kan bidra till att råda bot på detta tillkortakommande. Det öppnar för möjligheter för att förbättra överföring av teknik, kunskap och know-how samt för möjligheten att ge forskare, studenter och entreprenörer de kunskaper och färdigheter som krävs för att finna innovativa lösningar och omsätta dem i nya affärsmöjligheter.

3. SYNERGI OCH KOMPLEMENTARITET MED BEFINTLIGA INITIATIV

Unionen har utpekat detta prioriterade område som en stor utmaning. En KI-grupp skulle bidra till Horisont 2020 i fråga om samhällsutmaningarna hållbar råvaruförsörjning och resurseffektivitet. Den skulle även bidra till det föreslagna europeiska innovationspartnerskapet för råvaruförsörjning. Innovationspartnerskapet för råvaruförsörjning kommer att ge den övergripande ramen för att underlätta samstämdhet och samverkan mellan befintliga tillgångs- och efterfrågestyrda forsknings- och innovationsinstrument på området. Här ingår teknikinriktad verksamhet men även kartläggning av ramvillkor och bra lösningar inom politik, reglering och standardisering som påverkar innovationen inom en viss sektor. En KI-grupp på detta område skulle vara komplementär genom att utbilda centrala aktörer men också sörja för ett unikt nätverk av yrkesutövare. Den skulle utgöra en solid grund för stöd till annan innovationsanknuten verksamhet inom innovationspartnerskapet för vilka mänskliga resurser är en förutsättning.

Den kommer också att vara väl placerad för att stödja innovationspartnerskapet med kartläggning av ramvillkor och bra lösningar inom politik, reglering och standardisering som påverkar sektorn. En KI-grupp skulle också bygga vidare på och ta vara på resultaten från de många forskningsprojekten inom Sjunde ramprogrammet på området, särskilt inom nanovetenskap, nanoteknik, material och ny produktionsteknik samt miljö.

På liknande sätt kan KI-gruppen bygga vidare på projekten för marknadsintroduktion och miljöinnovation, inom ramen för programmet för konkurrenskraft och innovation, där materialåtervinning har varit ett prioriterat område. Erfarenheten kommer att föras vidare inom Horisont 2020 i samhällsutmaningarna klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror.

Dessutom ska man sträva efter synergier med det europeiska kompetensnätverket för sällsynta jordartsmetaller som har upprättats för råvaror av avgörande betydelse, kallade sällsynta jordartsmetaller.

En KI-grupp på detta område skulle eftersträva komplementaritet och synergier med sådan verksamhet och bör inriktas på tvärvetenskaplig verksamhet inom kunskapstriangeln med fokus på innovativa varor och tjänster och på företagarinriktad utbildning.

4. SLUTSATSER

En KI-grupp på detta område är den lämpligaste reaktionen på de ovannämnda utmaningarna. Den uppfyller också kriterierna för urval av KI-grupp i SIP:

- Den hanterar en stor utmaning för ekonomin och samhället i Europa (behovet att ta fram innovativa lösningar för kostnadseffektiv, koldioxidsnål, miljövänlig prospektering, utvinning, bearbetning, användning, återanvändning, återvinning av och bortskaffandeskedet för råvaror) och bidrar till Europa 2020 och dess mål för klimat och energi, sysselsättning, innovation och utbildning.
- KI-gruppens inriktning är anpassad till prioriteringarna i Horisont 2020 och kompletterar annan unionsverksamhet på råvaruområdet, särskilt det europeiska innovationspartnerskapet för råvaror.
- Den kan uppbåda investeringar från näringslivet och öppnar möjligheter för olika nya varor och tjänster, närmare bestämt inom hållbar utvinning och bearbetning, materialhantering, återvinningsteknik och materialsubstitution.
- Den ger hållbara systemeffekter, mätt i antalet nyutbildade entreprenörer, ny teknik och nya företag. Den erbjuder särskilt möjligheter att skapa socialt mervärde genom att verka för målet om hållbarhet under produktens hela livslängd: råvaror används effektivare, och återvinning och återanvändning av råvaror förbättras.
- Den omfattar ett starkt utbildningsinslag som saknas i de andra initiativen, och kommer att samla en kritisk massa av framstående aktörer inom forskning och innovation.
- Den förutsätter tvärvetenskapligt arbete inom olika kunskapsområden såsom geologi, ekonomi, miljövetenskap, kemi, mekanik och flera industriområden (bygg- och anläggningsindustri, fordonsindustri, flyg- och rymdindustri, verkstadsindustri och förnybar energi).
- Den ska angripa den europeiska paradoxen, eftersom Europa har en stark forskningsbas och svag innovation på området. Den erbjuder möjligheter till innovation inom hållbar gruvdrift och materialhantering. Ersättning och återvinning kan ytterligare driva på förändringar i sektorn och öppna för investeringsmöjligheter genom skapandet av nya varor, tjänster och modeller för försörjningskedjan.

Faktablad 3: Livsmedel för framtiden: hållbar försörjningskedja från jord till bord

1. UTMANINGEN

Den globala försörjningskedjan för livsmedel står inför en komplex uppsättning problem.

På efterfrågesidan kännetecknas läget av en ökande befolkning i världen och stigande levnadsstandard (särskilt i tillväxtländerna) vilket ökar efterfrågan på mer varierad, bättre kost och därigenom ökad livsmedelsproduktion. Därför spår FN att efterfrågan på livsmedel kommer att öka med omkring 70 % till 2050⁽¹⁾. Samtidigt underblåser bioenergins snabba tillväxt efterfrågan på biprodukter från livsmedelsproduktionen.

På tillgångssidan kommer de globala klimatförändringarna att öka trycket på produktion av och tillgång till livsmedel. Dessutom är ett antal system för livsmedelsproduktion ohållbara. Om inget ändras kommer livsmedelsproduktionen i världen att fortsätta att skada miljön och äventyra världens framtida kapacitet att producera livsmedel.

⁽¹⁾ FN:s livsmedels- och jordbruksorgan FAO, 2009. Global agriculture towards 2050.

Dessa problem måste särskilt ses i samband med konsumenternas inställning, oro och beteende, eftersom produktionen drivs av konsumenterna och marknaderna. De senaste tjugo åren har livsmedelskonsumtionen blivit allt mer komplex. Konsumenterna vill ha billiga, varierade, bra och behändiga livsmedelsprodukter som svarar mot deras smak och behov. Oro för frågor som livsmedelssäkerhet, miljöskydd, rättvis handel och etisk djurhållning ökar och innebär att konsumentgrupper oftare kräver politiska insatser. Slutligen kan kostvanor (inbegripet svinn) starkt påverka konsumenternas hälsa och välbefinnande men även primärproduktion och miljö.

I Horisont 2020 behandlas denna komplexitet och de utmaningar som sektorn står inför, nämligen att trygga försörjningen av säkra, bra livsmedel och biobaserade produkter och sörja för hållbar förvaltning av biologiska resurser för att bidra till landsbygdens och kustområdenas utveckling och det europeiska biobaserade näringslivets konkurrenskraft, bevara ekosystem till lands och sjöss, minska beroendet av fossila bränslen, lindra följderna av och anpassa förhållandena till klimatförändringar samt främja avfallslös verksamhet och resurseffektivitet.

2. RELEVANS OCH INVERKAN

En KI-grupp om en hållbar livsmedelskedja kommer att bidra till att nå målen i Horisont 2020 inom samhällsutmaningen *Livsmedelssäkerhet, hållbart jordbruk och skogsbruk samt havs-, sjöfarts- och inlandsvattenforskning och bioekonomi*.

Detta ämnesområde har dessutom stor betydelse för ekonomin och samhället. Frågor kring säkra och trygga livsmedel påverkar nästan alla delar av ekonomin och samhället och leder ofta till lagstiftning.

Livsmedelsindustrin är den största industrisektorn i Europa och har stor betydelse för Europas fortsatta ekonomiska utveckling. Trots det står den europeiska livsmedelsindustrins konkurrenskraft på spel. Det senaste årtiondet har Europas andel av världsmarknaden minskat från 25 % till 21 % på grund av konkurrensen från framväxande ekonomier som Kina, Indien och Brasilien. I och med att den europeiska livsmedelsindustrin får det allt svårare att konkurrera enbart med priset måste den kunna tillföra mervärde i form av hälsosammare, hållbarare och resurseffektivare produkter för att vända denna nedgång.

Åtgärder krävs för ett klimattåligt, hållbart globalt livsmedelssystem som kan tillgodose den ökande efterfrågan på livsmedel med begränsningar i form av tillgänglig mark och minskande fiskebestånd, samtidigt som naturmiljön och människors hälsa skyddas.

En KI-grupp på detta område kommer att inriktas på försörjningskedjan för livsmedel. Inriktningen lämpar sig särskilt väl för det helhetsgrepp som en KI-grupp innebär. Här ingår resursanvändning i början av kedjan (gödselmedel o.d.), livsmedelsproduktion, bearbetning, förpackning och distribution; och slutar med konsumenterna som kan göras till en särskild prioritering för KI-gruppen (minskning av livsmedelsavfall, hälsosam kost osv.). Målet är ett resurseffektivare, mer slagkraftigt försörjningssystem där hållbarhet och spårbarhet förbättras i alla länkar i kedjan.

Att ge sig i kast med livsmedelskedjan med en KI-grupp öppnar möjligheter att ta itu med inte bara några av Europas största ekonomiska och samhälleliga utmaningar utan också att uppbåda investeringar och långsiktigt engagemang från näringslivet vid idrifttagande av nya, innovativa tekniker, processer och kunskaper för att öka produktion, bearbetning, förpackning och distribution av hållbara livsmedel, minska avfallsmängderna och främja en hälsosammare kost. Genom sitt helhetsgrepp kan en KI-grupp på detta område påverka näringslivets metoder i riktning mot mer konsumentdriven innovation och därmed gynna konsumenternas hälsa och livskvalitet. Detta går hand i hand med potentialen hos nya affärsmodeller och marknadsstrategier som inriktas på konsumenternas behov och tendenser och bygger på ökad medvetenhet i livsmedelskedjan, något som kan få innovationer och tekniska möjligheter att överensstämma med konsumenternas önskemål och därigenom skapa nya affärsmöjligheter.

En KI-grupp på detta område kan få stor betydelse för att avhjälpa den starka splittringen i livsmedelskedjan som helhet. Den kan samla en kritisk massa av framstående aktörer inom forskning, innovation och utbildning längs hela kedjan. Alla länkar i kedjan (primärproduktion, livsmedelsproduktion, livsmedelsbearbetning, återförsäljning, livsmedelstjänster och sist men inte minst konsumenterna) måste betraktas som knutna till varandra när det gäller utformningen av framtidens innovationer. En KI-grupp kan sörja för den nödvändiga systemomfattande och tvärvetenskapliga hållningen för att angripa dessa frågor.

KI-gruppens största värde på detta område blir dess uppdrag att hantera den rådande kompetens- och personalbristen. För närvarande har antagligen så många som hälften av de europeiska livsmedelsindustrierna brist på vetenskaplig och högt utbildad personal. Detta hämmar innovationen i sektorn. Genom att integrera utbildningen med de andra sidorna i kunskapstriangeln kan en KI-grupp angripa problemet. Den erbjuder samtidigt möjlighet att lyfta fram nyutbildade entreprenörer som kan utveckla nya innovativa tekniker och företag. Denna inriktning på företagsamhet är särskilt relevant i livsmedelssektorn som kännetecknas av ett stort antal små och medelstora företag.

De största riskerna för en KI-grupp på detta område rör främst de allmänna förutsättningarna för innovation, som KI-gruppen inte direkt hanterar. För att öka hållbarheten i livsmedelskedjan kan vissa ändringar i lagstiftningen krävas för att exempelvis internalisera kostnaderna för livsmedelsproduktion. KI-grupperna behöver därför samråda med unionens pågående innovationspolitiska och allmänpolitiska åtgärder och nationella åtgärder på området (se nästa avsnitt).

3. SYNERGI OCH KOMPLEMENTARITET MED BEFINTLIGA INITIATIV

Unionen är mycket verksam på detta område. En KI-grupp skulle bidra till samhällsutmaningen *Livsmedelssäkerhet, hållbart jordbruk och skogsbruk samt havs-, sjöfarts- och inlandsvattenforskning och bioekonomi* inom Horisont 2020. Den skulle särskilt samarbeta med det föreslagna europeiska innovationspartnerskapet *Jordbrukets produktivitet och hållbarhet*. Detta innovationspartnerskap kommer att inriktas på att bygga broar mellan forskningsfronten och den praktiska innovationen, medan KI-gruppen skulle skapa komplementaritet genom att utbilda nyckelgrupper såsom entreprenörer och konsumenter. Samordning krävs också med initiativet för gemensam programplanering *Jordbruk, livsmedelssäkerhet och klimatförändringar*, som ska samla nationell forskning för att inarbeta anpassning till och begränsning av klimatförändringarna och livsmedelssäkerhet i jordbruket, skogsbruket och markanvändningspolitiken.

Europeiska havs- och fiskerifonden kommer att främja fiskets och vattenbrukets miljövänlighet och sociala hållbarhet, vilket visar på behovet av teknisk utveckling och företagarfärdigheter på dessa områden, något som i kombination med nya konsumentbeteenden öppnar för synergieffekter. Dessutom vore det också lämpligt att samordna med de nyligen startade initiativen för gemensam programplanering *Hälsosam kost för ett hälsosamt liv* och *Länkar mellan klimatforskningen i Europa* samt europeiska teknikplattformar på näraliggande områden (särskilt plattformen *Food for Life*) och talrika projekt inom Sjunde ramprogrammet. På liknande sätt skulle KI-gruppen bygga vidare på projekten för marknadsintroduktion och miljöinnovation, inom ramen för programmet för konkurrenskraft och innovation, där livsmedel har varit ett prioriterat område. Erfarenheterna kommer att föras vidare inom Horisont 2020 i form av samhällsutmaningarna klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror.

En KI-grupp på detta område skulle komplettera denna verksamhet genom att inriktas på tvärvetenskaplig verksamhet inom kunskapstriangeln med stark fokusering på innovativa varor och tjänster, företagsinriktad utbildning samt konsumentfrågor.

4. SLUTSATSER

En KI-grupp som inriktas på livsmedelskedjan är mest lämpad att hantera ovannämnda samhällsutmaningar. Den uppfyller också kriterierna för val av områden för KI-grupper:

- Den är inriktad på en stor ekonomisk och samhällelig utmaning (behovet av att trygga ett tåligt, hållbart livsmedelssystem, tillgodose den ökande efterfrågan på livsmedel inom de begränsningar som tillgången på land innebär samt skydda naturmiljön och människors hälsa) och bidrar till målen inom Europa 2020, och dess mål för klimat och energi, sysselsättning, innovation och utbildning.
- KI-gruppens inriktning är anpassad till prioriteringarna i Horisont 2020 och kompletterar annan unionsverksamhet inom livsmedelssektorn, särskilt det europeiska innovationspartnerskapet *Jordbrukets produktivitet och hållbarhet*.
- Den kan uppbåda investeringar och långsiktigt engagemang från näringslivet och öppnar för möjligheter för olika nya varor och tjänster, närmare bestämt i form av spridning av nya, innovativa tekniker, processer och kunskaper för att öka produktion, bearbetning, förpackning och distribution av hållbara livsmedel, minska avfallsmängderna och främja en hälsosammare kost och en friskare befolkning.
- Den ger hållbara systemeffekter, mätt i antalet nyutbildade entreprenörer, ny teknik och nya företag. Den kommer att främja ny teknisk utveckling och effektivare, hållbarare produktionssystem.

- Dess syfte är att råda bot på den starka splittringen i livsmedelskedjan, främja spårbarhet och samla en kritisk massa av framstående aktörer inom forskning, innovation och utbildning längs hela kedjan.
- Den förutsätter därför tvärvetenskapligt arbete som berör olika discipliner såsom agronomi, ekologi, biologi, kemi, näringslära och samhällsekonomi.
- Den kommer att angripa den europeiska paradoxen genom att finna nya innovativa sätt att göra försörjningskedjan hållbarare och effektivare och förbättra livsmedelssäkerheten.

Faktablad 4: Produktion med mervärde

1. UTMANINGEN

En av de stora utmaningarna inom innovationen i Europa som också hanteras inom ramen för Horisont 2020 är konkurrenskraften hos unionens medlemsstater på världsmarknaden. En sektor där problemet är särskilt allvarligt är tillverkningsindustrin.

Tillverkningsindustrin i de europeiska länderna utsätts för stora påfrestningar: ökad konkurrens från andra utvecklade länder, tillverkning till låg kostnad i utvecklingsländerna och brist på råvaror har drabbat den europeiska tillverkningsindustrin. Samtidigt driver andra faktorer på förändringarna i tillverkningsindustrin: nya behov på marknaden och i samhället, snabba framsteg inom vetenskap och teknik och krav på miljö och hållbarhet.

Ett möjligt svar på dessa problem är att utveckla en tillverkningsindustri med högt mervärde (eller förädlingsvärde). Begreppet avser ett integrerat system med hela produktions-, distributions- och bortscaffandeskedet för varor och kombinationer av varor och tjänster där ett kund- och användarinriktat innovationssystem tillämpas. I stället för att konkurrera med priset skapar mervärdestillverkare värde genom innovationer i varor och tjänster, hög kvalitet i processerna, starka varumärken och/eller bidrag till ett hållbart samhälle.

Tillverkningsindustrin har stor betydelse för ekonomin, samhället och miljön. Sektorn stod 2010 för 15,4 % av unionens BNP och över 33 miljoner arbetstillfällen. Andelen ökar till 37 % om energiproduktion, bygg- och anläggningsverksamhet och tillhörande företagstjänster inkluderas. Samtidigt stod tillverkningsindustrin för omkring 25 % av avfallet, 23 % av växthusgaserna och 26 % av kväveoxiderna som alstras i Europa.

Därför är det uppenbart att de övergripande målen för tillverkningsindustrin måste vara att öka Europas konkurrenskraft på världsmarknaden och att utveckla hållbarare, miljövänligare tillverkningsprocesser.

2. RELEVANS OCH INVERKAN

En KI-grupp för produktion med mervärde kan bidra till att nå målen för Horisont 2020 inom avancerad tillverkning och bearbetning och det särskilda målet att "omvandla dagens industriella produktionssätt till mer kunskapsintensiv, hållbar, utsläppsnål, sektorsövergripande teknik för tillverkning och bearbetning och förverkliga innovativa varor, processer och tjänster".

KI-gruppen kommer att kunna uppbåda investeringar och långsiktigt engagemang från näringslivet och expandera och skapa nya marknader. Gruppen kan särskilt stödja åtgärderna i den strategiska forskningsagendan för den europeiska teknikplattformen för tillverkning:

- Ekodesign.
- Utveckling av varor och tjänster med mervärde.
- Utveckling av nya affärsmodeller.
- Utveckling av avancerade tillverkningsprocesser.
- Ny vetenskap och teknik inom tillverkning.
- Omvandling av befintlig forsknings- och utbildningsinfrastruktur till stöd för tillverkning i världsklass.

Vid stödet till utveckling av nya varor, tjänster, affärsmodeller och tillverkningsprocesser bör tonvikten ligga på hållbarhet och miljöinnovation, och då särskilt lägre resurs- och energiförbrukning och största möjliga positiva miljöpåverkan, men också på att stärka positiva ekonomiska och sociala effekter. I praktiken innebär denna rena inställning energi- och materialeffektiva processer och maskiner, förnybar energi och smart energihantering, vilket leder till avsevärt minskade mängder avfall och utsläpp. Genom att bidra till utvecklingen och idrifttagandet av hållbarare, resurseffektiva och konkurrenskraftigare tillverkning kan en KI-grupp få industrin och konsumenterna att ändra sina beteenden och påverka hela systemet.

En KI-grupp för produktion med mervärde kan också få stor betydelse och inverkan regionalt. Att främja uppbyggnaden av sammankopplade regionala kluster med lokal tekniköverföring och samarbete, som stärker kompetensen i avancerad tillverkningsteknik och höjer tillverkningens kvalitet kan bli KI-gruppens viktigaste regionala uppgifter. Här bör man också särskilt uppmärksamma regioner som påverkats av tillverkningsindustrins tillbakagång samt små och medelstora företag.

Ett av de största hindren för dessa mål är tillgången till högkvalificerad arbetskraft som är tillräckligt bra och tillräckligt talrik. En KI-grupp har därför en viktig roll att spela för att omforma utbildningen på området. Genom att sörja för närmare kontakter mellan arbetsgivare och utbildare kan KI-gruppen främja gemensamma masters- och doktorandexamina, yrkesutbildning på masters- och doktorandnivå och tillämpade kurser ute i industrin.

Kapacitetsuppbyggnad är också en viktig del för en KI-grupp för produktion med mervärde. Detta innebär inte bara tillgång till högkvalificerad arbetskraft utan också möjligheten att låta KI-gruppen fungera som forum för interaktion och främjande av tvärdisciplinära färdigheter, särskilt för kombinationen av central möjliggörande teknik enligt förslaget från högnivågruppen för central möjliggörande teknik ⁽¹⁾.

En KI-grupp på detta område kan sammanföra aktörer och intressenter inom denna mycket tvärvetenskapliga sektor, bl.a. centrala aktörer uppströms och nedströms i värdekedjan. Här ingår processindustri (t.ex. stål- och kemiindustrierna) som är intimt knutna till mervärdestillverkningens värdekedja.

3. SYNERGI OCH KOMPLEMENTARITET MED BEFINTLIGA INITIATIV

En KI-grupp enligt ovanstående skulle komplettera en rad andra unionsinitiativ och initiativ från medlemsstater och branschorganisationer.

Förutom den redan nämnda europeiska teknikplattformen för tillverkning kan KI-gruppen även bygga upp förbindelser med teknikplattformarna för smart systemintegration och det gemensamma teknikinitiativet för inbäddade datorsystem. Det offentlig-privata partnerskapet för framtidens fabriker och andra som potentiellt kommer att startas inom ramen för Horisont 2020 på detta ämnesområde, liksom ett antal projekt inom ramprogrammen är också naturliga samarbetspartner. KI-gruppen skulle beakta teknikplattformarnas forskningsprioriteringar och handlingsplaner och den forskning som genomförs av projekt inom de gemensamma teknikinitiativen, de offentlig-privata partnerskapen och ramprogrammen på området.

Den skulle också bygga vidare på marknadsintroduktionsprojekt för miljöinnovation inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, där erfarenhet av hållbar tillverkning har byggts upp. Erfarenheten kommer att föras vidare inom Horisont 2020 i samhällsutmaningarna klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror. Samverkansfördelar kan också tänkas med pilotprogrammet för miljöteknikbedömning, som går ut på att främja miljöteknik med högt förädlingsvärde genom en oberoende bedömning av prestanda.

En KI-grupp för mervärdestillverkning skulle också kunna tjäna som kontaktpunkt för samverkan med Europeiska teknikforskningsrådet, vilket högnivågruppen för central möjliggörande teknik rekommenderar för att främja hög kvalitet inom teknisk forskning och innovation.

En KI-grupp på detta område skulle komplettera dessa verksamheter, eftersom den skulle inriktas på tvärvetenskaplig verksamhet inom kunskapstriangeln med stark tonvikt på företagsamhetsinriktad utbildning.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/kets/hlg_report_final_en.pdf

4. SLUTSATSER

En KI-grupp som inriktas på integration av alla parter som berörs av tillverkning och som starkt fokuserar på att göra om utbildningsagendan på området är väl lämpad att ta itu med ovanstående utmaningar. Den uppfyller också kriterierna för urval av KI-grupp i det strategiska innovationsprogrammet:

- Den angriper en stor ekonomiskt och samhälleligt relevant utmaning för Europa (att öka medlemsstaternas konkurrenskraft på världsmarknaden och bidra till utvecklingen av hållbarare, miljövänligare tillverkningsprocesser) och bidrar till uppfyllelsen av målen i Europa 2020 om smart, hållbar tillväxt.
- KI-gruppens fokus är anpassat till prioriteringarna i Horisont 2020 och kompletterar unionens övriga verksamheter på området.
- Den kan utgå från en solid industrisektor som kommer att se positivt på en KI-grupp.
- Den skapar möjligheter för olika nya varor, tjänster och affärsmodeller och är framför allt väl lämpad att hantera det skriande behovet av kvalificerad personal i sektorerna.
- Den använder ett systeminriktat tillvägagångssätt och förutsätter därför ämnesöverskridande arbete och nya utbildningsformer över ämnesgränserna.
- Den kommer att sammanföra en kritisk massa av framstående aktörer inom forskning, innovation och utbildning längs hela värdekedjan som annars inte hade sammansträlat.
- Den kommer att ta itu med den europeiska paradoxen genom att ta vara på unionens starka forskningsbas och finna nya innovativa modeller för en konkurrenskraftigare, hållbarare och resurseffektivare tillverkningsindustri.

Faktablad 5: Rörlighet i städer

1. UTMANINGEN

Smarta, gröna och integrerade transporter har utpekats som en stor samhällsutmaning inom ramen för Horisont 2020. I vitboken om transport från 2011 betonas dessutom vikten av handling på detta område under nästa årtionde. Rörlighet i städer är särskilt problematiskt, eftersom det är fråga om en rad ämnen såsom transporter (inbegripet nya rörlighetsbegrepp, transportorganisation, logistik samt säkerhet och trygghet i transportsystem), miljö (minskning av växthusgaser, luftföroreningar och buller) och stadsplanering (nya sätt att föra arbete och bostäder närmare varandra) med stora effekter på ekonomi och samhälle (grundande av nya företag, sysselsättning, social inkludering, bostäder och markanvändning). Det övergripande målet är att öka européernas livskvalitet, då de allt oftare bor i stora tätorter där en stor del av Europas ekonomiska resultat alstras⁽¹⁾.

Hållbar rörlighet i städerna kan bara uppnås om banbrytande innovationer görs som leder till miljövänligare, mer inkluderande, säkrare och smartare lösningar. Ett misslyckande på denna punkt leder på lång sikt till stora sociala, miljömässiga och ekonomiska kostnader. Nya innovativa rörlighetskoncept bör dock accepteras av allmänheten, särskilt om individuella transportmedel ska kunna ersättas med offentliga och kollektiva. Att åstadkomma beteendeförändringar utan sänkt livskvalitet eller höjda levnadskostnader i stadsmiljö blir en av de stora utmaningarna på detta område.

2. RELEVANS OCH INVERKAN

Huvudmålet för en KI-grupp för rörlighet i städer blir att sörja för ett miljövänligare, mer inkluderande, säkrare och smartare system för rörlighet i städer.

Som sagts ovan har området stor betydelse för samhälle och politik. Det har också socioekonomisk betydelse eftersom det berör sektorer med stor betydelse för BNP och sysselsättning, bl.a. fordonsindustrin och bygg- och anläggningssektorn. Rörlighet i städer berör dessutom miljöhänsyn, social inkludering, markanvändning, bostäder och stadsplanering.

⁽¹⁾ Över 70 % av européerna bor i tätorter, som upptar mer än 25 % av unionens yta. Omkring 85 % av BNP i unionen alstras i städer. Urbaniseringen förväntas öka i Europa till omkring 83 % till 2050.

En KI-grupp för rörlighet i städer överensstämmer med prioriteringarna i Horisont 2020 och målen i strategin Europa 2020 om en smartare, hållbarare, koldioxidsnålare och mer inkluderande stadsutveckling. En KI-grupp på detta område skulle bidra till målen i Europa 2020 genom att exempelvis främja miljöeffektiva lösningar, intelligenta IKT-system för trafikledning och effektivare, billigare transporttjänster.

Eftersom rörlighet i städer är systemomfattande till sin natur kan dessutom en KI-grupp här öppna för många möjligheter till innovation längs innovationskedjan, t.ex. inom multimodala transportsystem eller smartare, hållbarare transporter.

En KI-grupp för rörlighet i städer bygger på en fast teknik- och industribas och öppnar möjligheter för nya varor och tjänster⁽¹⁾, särskilt inom hållbar planering och miljöindustri.

Dessutom gynnas utveckling av innovativa modeller för rörlighet i städer av politisk uppmärksamhet och stöd inom detta område. Dessa innovativa modeller för stadstrafik kan därutöver få globala effekter om de överförs som bästa praxis till de snabbt växande tätorterna i andra delar av världen, såsom Afrika, Asien och Latinamerika.

En KI-grupp på detta område infogar rörlighet i städer och planering av stadstransporter i ett vidare sammanhang av hållbar stadsutveckling och markanvändning på lokal och regional nivå. KI-gruppen skulle alltså få fördelen att verka i ett tvärvetenskapligt, sektorsövergripande fält där den kan bidra till att avhjälpa den rådande organisatoriska splittningen. Den kan öppna för möjligheter till närmare samarbete mellan myndigheter (främst lokala och regionala), lokala föreningar, näringslivet (t.ex. projektutvecklare och infrastrukturaktörer), forskningsinstitut och högskolor (vilket knyter ihop kunskapstriangeln).

Att samla framstående partner i nya konfigurationer ger KI-gruppen möjlighet att optimalt utnyttja befintliga resurser och ta vara på de affärsmöjligheter som skapas genom dessa nya värdekedjor.

KI-gruppen för rörlighet i städer kommer att inriktas på de verksamheter inom kunskapstriangeln som kan gynnas särskilt av ytterligare unionsstöd från just EIT. I praktiken blir KI-gruppens mervärde dess betydelse för att sammanföra kunskapstriangelns tre sidor och åstadkomma genomgripande förändringar av hur innovationsaktörerna samarbetar. Dessutom kommer KI-gruppens satsning på människocentrerad innovation, där studenter, forskare och entreprenörer sätts i centrum för verksamheten, att bli avgörande för att angripa ovanstående utmaningar. Tonvikten bör därför ligga på utbildning, företagsamhet och resultat användning, utveckling av färdigheter och kunskap hos stadstrafikanställda i lokala och regionala förvaltningar (livslångt lärande, personalutbyte och fortbildning), särskild högskoleutbildning inom rörlighet i städer (sommarkurser eller utbyten) samt marknadsföring av innovativa transportkoncept (stöd till avknoppningar och nya företag från högskolor eller forskningsinstitut).

Dessutom kan samlokaliseringskonceptet stärkas med en KI-grupp på området, eftersom det ju är starkt lokalt och regionalt präglat.

3. SYNERGI OCH KOMPLEMENTARITET MED BEFINTLIGA INITIATIV

Rörlighetsfrågor får starkt stöd av många unionsinitiativ, och unionen har engagerat sig på området.

Kopplingar till andra unionsinsatser finns och kommer att stärkas. En KI-grupp för rörlighet i städer kommer att beakta åtgärderna i handlingsplanen för rörlighet i städer och handlingsplanen för intelligenta transportsystem.

Den kommer särskilt att samarbeta med de planerade europeiska initiativen för smarta städer och samhällen, som omfattar energieffektivitet, IKT och transporter i städer.

⁽¹⁾ Några exempel på potentiella nya marknader: nya tjänster för resande, underhåll och hantering av trafik och trafikstockningar, nya tillämpningar i fordon samt immersiva kommunikationstjänster som gör att resor kan undvikas (JRC 65426 EN).

En KI-grupp skulle särskilt komplettera dem genom att utbilda centrala aktörer men också genom att tillhandahålla ett strukturerat nätverk av yrkesverksamma som är väl placerade att kartlägga ramvillkor och bästa praxis inom politik och reglering som påverkar sektorn.

Dessutom krävs samordning med initiativet för gemensam programplanering *Urbana Europa*, som ska samla nationell forskning om omvandling av tätorter till innovations- och teknikcentrum, förverkliga miljövänliga, intelligenta transportsystem mellan städer, minska miljöpåverkan och stärka klimatneutraliteten. En KI-grupp på detta område kan påskynda och främja tillvaratagande av högkvalitativ offentlig forskning som samlas inom dessa initiativ och på så sätt överkomma splittring inom innovationen.

Initiativet Civitas stöder demonstrations- och forskningsprojekt kring innovativa åtgärder för rena transporter i städer, och det europeiska näringslivsinitiativet för smarta städer och samhällen går ut på att göra städernas energiproduktion och energiförbrukning hållbarare och effektivare. Dessa är naturliga samarbetspartner för en KI-grupp för rörlighet i städer.

En KI-grupp på detta område kan också knyta kontakter med de europeiska teknikplattformar som rör transporter och energi, det offentlig-privata partnerskapet om europeiska miljövänliga bilar och de talrika projekten inom ramprogrammet på detta område. KI-gruppen kommer att ta hänsyn till forskningsprioriteringar och handlingsplaner som tagits fram inom ramen för teknikplattformarna och forskningen hittills i partnerskapen och ramprogramprojekten för att förbättra och påskynda spridning och utnyttjande av dessa forskningsresultat.

Samverkan kommer att eftersträvas med *European Mobile and Mobility Industries Alliance*, som samfinansieras inom programmet för konkurrenskraft och innovation. Alliansens syfte är att sammanföra regionala och nationella beslutsfattare som stöder innovativa tjänstelösningar inom transportsektorn för att uppbåda mer, bättre stöd till innovativa små och medelstora tjänsteföretag i sektorn.

Den kommer också att bygga vidare på programmet Intelligent energi – Europa, programmet för miljöinnovationsmarknader och pilotprojekten för IKT-baserade tjänster och smart rörlighet i städer inom programmet för konkurrenskraft och innovation.

En KI-grupp på detta område skulle komplettera denna verksamhet genom att inriktas på tvärvetenskaplig verksamhet inom kunskapstriangeln med tonvikten på innovativa varor och tjänster och företagarinriktad utbildning.

En KI-grupp för rörlighet i städer kan också komplettera viss verksamhet inom de två befintliga KI-grupperna, nämligen verksamheten inom Climate KIC för övergång till koldioxidsnåla, tåliga städer, och inom EIT ICT Labs för intelligenta transportsystem och framtidens digitala städer. KI-gruppen för rörlighet i städer kan ta till sig arbetet inom dessa två andra KI-grupper och infoga det i ett vidare sammanhang av grönare, mer inkluderande, säkrare och smartare rörlighetssystem i städer.

4. SLUTSATSER

En KI-grupp för rörlighet i städer är det lämpligaste sättet att ta itu med ovannämnda utmaningar. Den uppfyller också kriterierna för val av områden för KI-grupper:

- Den inriktas på en stor ekonomisk och samhällelig utmaning (europeiska transportsystem som är resurseffektiva, miljövänliga, säkra och skarvfria till nytta för allmänheten, ekonomin och samhället) och bidrar till Europa 2020, särskilt målen för klimat och energi, sysselsättning, innovation och utbildning.
- KI-gruppens inriktning är anpassad till prioriteringarna i Horisont 2020 och kompletterar annan unionsverksamhet inom transporter, miljö och energi.
- Genom att stärka företagartänkandet integrerar den ny teknik med nya värdekedjor och stöder att akademisk forskning omsätts i varor och tjänster.
- Den ska på så sätt angripa den europeiska paradoxen genom att utnyttja unionens starka forskningsbas och finna nya innovativa vägar till ett miljövänligare, mer inkluderande, säkrare och smartare system för rörlighet i städer.

-
- Den sammanför en kritisk massa av framstående aktörer inom forskning, innovation och utbildning som annars inte hade sammanstrålat.
 - Den bygger på en sektorsövergripande hållning och sammanför alltså olika ansvarsnivåer från privata enheter till offentlig förvaltning, särskilt lokalt, och enskilda.
 - Den förutsätter tvärvetenskapligt arbete som berör olika kunskapsområden och utveckling av nya typer av utbildning över gränserna för de enskilda disciplinerna.
-